

РОЗДІЛ I. Безвізовий рух, візи та дозволи на роботу

1. Безвізовий режим
2. Візи
 - 2.1 Типи віз
 - 2.2 Перелік документів для оформлення національної візи
 - 2.3 Отримання національної візи для водіїв міжнародних перевезень
 - 2.4 Гуманітарні візи для громадян Білорусі
3. Дозволи на роботу
 - 3.1 Воєводський дозвіл на роботу
 - 3.2 Свідоцтво про доручення виконання робіт

РОЗДІЛ II. Дозволи на тимчасове перебування

1. Порядок отримання дозволу на тимчасове перебування
2. Обставини, що підтверджують надання дозволу на тимчасове перебування
 - 2.1 Дозвіл на тимчасове перебування з метою роботи
 - 2.2. Дозвіл на тимчасове перебування з метою навчання
 - 2.3. Дозвіл на тимчасове перебування з метою участі у програмі європейської волонтерської служби
 - 2.4. Дозвіл на тимчасове перебування з метою участі у стажуванні
 - 2.5. Дозвіл на тимчасове перебування з метою наукових досліджень
 - 2.6. Дозвіл на тимчасове перебування з метою возз'єднання з сім'єю
 - 2.7. Дозвіл на тимчасове перебування з громадянином Республіка Польща
 - 2.8. Дозвіл на тимчасове перебування з метою ведення господарської діяльності
 - 2.9. Дозвіл на тимчасове перебування за іншими обставинами
 - 2.10. Дозвіл на тимчасове проживання для громадян Білорусі на підставі гуманітарної візи

РОЗДІЛ III. Постійні документи на перебування

1. Дозвіл на постійне проживання
2. Карта поляка
3. Дозвіл на перебування довгострокового резидента ЄС.

РОЗДІЛ IV. Шляхи отримання громадянства

1. Громадянство
 - 1.1. Надання польського громадянства
 - 1.2 Визнання польського громадянства
2. Репатріація

Додаток 1. Ставки гербових зборів у справах іноземців

РОЗДІЛ I. Безвізовий рух, візи та дозволи на роботу

1. Безвізовий режим

Безвізовий режим це можливість перетину державного кордону країни, що знаходиться в зоні Шенгенської угоди, на підставі дійсного проїзного документу (біометричного закордонного паспорту) без обов'язку оформлення візи або посвідки на перебування. Безвізовий режим передбачає право на короткотермінове перебування до 90 днів протягом 180-денного періоду.

При перетині кордону обов'язково необхідно:

- мати дійсний проїзний документ (біометричний закордонний паспорт),
- вміти обґрунтувати мету та умови запланованого перебування,
- мати достатні засоби для існування або можливість їх отримати відповідно до закону,
- не мати заборони в'їзду відповідно до даних бази SIS (Шенгенська Інформаційна Система) і не бути особою, що становить загрозу державній політиці, внутрішній безпеці, громадському здоров'ю чи міжнародним відносинам будь-якої з країн-учасників Шенгенської угоди.

Перелік країн, громадяни яких мають право на безвізові подорожі до зони Шенгенської угоди, можна знайти на сайті Міністерства Закордонних Справ Республіки Польща[1].

2. Візи

Віза – це дозвіл на перетин кордону та/або перебування на території іноземної держави, що видається дипломатичними або консульськими представництвами (консулами). В деяких випадках в певних країнах віза може бути теж отримана на прикордонних піших переходах чи пунктах пропуску повітряного транспорту.

Візи можуть бути різного типу в залежності від мети та термінів перебування, так наприклад в країнах Європейського Союзу найбільш розповсюдженими є тип «С» і тип «D».

Увага! Одночасне володіння двома візами того ж самого типу однієї країни не дозволяється. Якщо іноземець хоче відкрити нову візу, вже маючи в своєму паспорті візову наліпку того ж самого типу, то йому потрібно або вказати у візовій анкеті дату бажаного ним початку терміну дії нової візи пізніше, ніж останній день терміну дії чинної візи, або ж написати заяву про дострокове анулювання діючої візи.

2.1 Типи віз

Тип А – транзитна «аеропортна» віза. Ця віза видається на короткий термін (до 5 діб) та дає право на в'їзд і перебування в міжнародній транзитній зоні аеропорту (тобто не дає права на в'їзд на територію шенгенської зони або залишити транзитну

зону аеропорту).

Увага! *Транзитна віза аеропорту дає вам право лише залишатися в міжнародній транзитній зоні аеропорту під час очікування рейсу до країни призначення.*

Тип С – Шенгенська «туристична» віза. Ця категорія візи видається іноземцям, які в'їжджають та перебувають на території країн-членів ЄС і зони Шенгенської угоди з туристичною метою терміном до 90 днів протягом 180-денного проміжку часу.

Шенгенська віза також може бути двох типів, а саме відокремлюють Загальноєвропейську візу Шенген, що дозволяє перебувати на всій території зони Шенгенської угоди, та Шенгенську візу з обмеженою територіальною дією, що дозволяє перебувати лише на території однієї чи декількох країн-підписантів зони Шенгенської угоди.

Документи, які іноземцю потрібно надати для отримання візи типу «С»:

1. Проїзний документ (міжнародний паспортний документ), який відповідає наступним вимогам:
 - дійсний протягом щонайменше наступних трьох місяців після запланованої дати виїзду;
 - містить принаймні дві порожні сторінки;
 - був виданий протягом останніх десяти років.
2. Заповнену та підписану візову анкету.
3. Фотографію розміром 3,5*4,5 см, зроблену протягом останніх 6 місяців до моменту подання візової анкети.
4. Підтвердження оплати візового збору (держмита) до консульського відділу дипломатичної установи тієї країни, яка буде видавати відповідну візу.
5. Поліс туристичного медичного страхування на суму не менше 30 000 євро, дійсний на всій території зони Шенгенської угоди.
6. Супровідні документи:
 - документ, що підтверджує мету подорожі;
 - документ, що підтверджує наявність у подорожуючого достатніх фінансових ресурсів;
 - документ про оплату за проживання або наявність коштів для покриття вартості проживання;
 - документ, що дозволяє оцінити, що заявник залишить територію зони Шенгенської угоди до закінчення терміну дії візи (наприклад, зворотній квиток на літак, потяг або автобус).

Увага! *Типи підтверджуючих документів можуть відрізнятися в залежності від країни, в якій подається заява на візу.*

Тип D – Національна віза. Це довгострокова віза, що дає право на перебування на

території Республіки Польща терміном від 90 днів до одного року в залежності від мети відвідування. Національна віза типу D також надає право перебувати на території інших країн Шенгенської угоди терміном до 90 днів протягом наступних 180 днів, але без права на виконання трудової діяльності

Національна віза типу „D” видається з метою довгострокового (понад 90 днів) відвідування території Республіки Польща для виконання на її території однієї з наступних можливих цілей:

1. з туристичною метою на території Республіки Польщі (*cel wydania* „01”);
2. з метою відвідування членів родини чи друзів, що знаходяться на території Республіки Польща (*cel wydania*: „02”);
3. для взяття участі в спортивних змаганнях на території Республіки Польщі (*cel wydania*: „03”);
4. для проведення господарської діяльності на території Республіки Польщі (*cel wydania* „04”);
5. для виконання трудової діяльності протягом строку дії декларації про доручення роботи іноземцю, але не довше, ніж на 365 днів, виданої його працедавцем, штаб-квартира (головний офіс) якого розташована на території Республіки Польща (*cel wydania* „05a”);
6. виконання сезонної роботи протягом періоду часу, що не перебільшує 9 місяців протягом календарного року (*cel wydania*: „05b”);
7. для виконання трудової діяльності на підставі інших документів, що уповноважують іноземця до виконання трудової діяльності в Республіці Польща, ніж ті, що було перераховано в попередньому пункті, наприклад на підставі дозволу на роботу, виданого відповідним Воєводою (*cel wydania*: „06”);
8. для ведення культурної діяльності або взяття участі в освітньо-культурних конференціях, основним місцем проведення яких є територія Республіки Польща (*cel wydania*: „07”);
9. для виконання своїх посадових обов’язків представниками органів державної влади чи місцевого самоврядування іноземної держави або делегантами міжнародних організацій в Республіці Польща (*cel wydania*: „08”);
10. для проходження акредитованого довгострокового навчання чи взяття участі в річному підготовчому курсі для подальшого вступу до польських закладів вищої освіти, що розташовані на території Республіки Польща (*cel wydania*: „09”);
11. для проходження професійних курсів професійної освіти в закладах післядипломної освіти, що розташовані на території Республіки Польща (*cel wydania*: „10”);
12. для проходження професійного навчання на довгострокових (від 10 місяців і довше) курсах технічно-професійної підготовки в акредитованих закладах професійної освіти на території Республіки Польща (наприклад, здобуття освіти у школах післяліцеальних, мовою оригіналу – *szkoła policealna*) (*cel wydania*: „11”);
13. з дидактичною метою, тобто в освітніх цілях на території Республіки Польща (*cel wydania*: „12”);
14. з метою проведення наукових досліджень або ж здійснення дослідницько-пізнавальних робіт на території Республіки Польща (*cel wydania*: „13”);
15. з метою проходження стажування на території Республіки Польща (*cel wydania*: „13a”);
16. з метою взяття участі в програмі європейського волонтеріату на території Республіки Польща (*cel wydania*: „13b”);
17. з метою лікування на території Республіки Польща (*cel wydania*: „14”);
18. з метою приєднання до громадянина іншої країни-члена Європейського Союзу, країни-члена ЄАВТ - учасника угоди про Європейську економічну зону або Швейцарської Конфедерації, або перебування з ним (*cel wydania*: „15”);
19. з метою взяття участі у програмі культурного чи освітнього обміну, програмі гуманітарної допомоги або програмі роботи в період літніх канікул на території Республіки Польща (*cel wydania*: „16”);
20. з метою прибуття на територію Республіки Польща найближчими членами родини репатріанта (*cel wydania*: „17”);

21. з метою прибуття на територію Республіки Польща найближчими членами родини особи, яка проживає в Польщі на підставі дозволу на постійне проживання, отриманого на підставі Карти Поляка (*cel wydania: „17a”*);
22. з метою використання прав і повноважень, якими наділяє іноземця присвоєна йому Карта Поляка, для довгострокового перебування на території Республіки Польща (*cel wydania: „18”*);
23. з метою репатріації на територію Республіки Польща (*cel wydania: „19”*);
24. з метою використання статусу тимчасового захисту на території Республіки Польща (*cel wydania: „20”*);
25. з метою прибуття на територію Республіки Польща з гуманітарних міркувань, через інтереси держави або через міжнародні зобов'язання (*cel wydania: „21”*);
26. з метою оформлення посвідки на тимчасове проживання з метою возз'єднання родини на території Республіки Польща (*cel wydania: „22”*);
27. з метою оформлення посвідки на тимчасове проживання з метою виконання роботи за внутрішньокорпоративним переведенням в межах одного підприємства, що має офіс, розташований на території Республіки Польща (*cel wydania: „22a”*);
28. з іншою метою, ніж ті, що зазначені в пунктах 1-27 (*cel wydania: „23”*).

Увага! У деяких із зазначених вище випадках візи можуть бути видані лише як національні візи або лише як шенгенські візи. Для транзиту віза може бути оформлена тільки як шенгенська. Наявність Карти Поляка є підставою для відкриття національної візи типу „D”.

Шенгенські і національні візи видаються польським Консулом. Щоб отримати візу, потрібно звернутися до відповідного дипломатичного чи консульського представництва Республіки Польща в країні свого громадянства або постійного місця проживання.

2.2 Перелік документів для оформлення національної візи

Основний перелік документів, що вимагаються для отримання національної візи:

- Заповнена та підписана візова анкета-заява;
- Дійсний проїзний документ (для того, щоб консул міг видати візу, проїзний документ повинен містити не менше двох вільних сторінок і бути виданий протягом останніх десяти років);
- 2 фотографії згідно зі стандартними вимогами розміром 3,5 x 4,5 см;
- Підтвердження оплати візового збору (його розмір залежить від типу візи та від громадянства, яке має заявник);
- Документ, що підтверджує наявність відповідного дійсного медичного страхування для подорожей на суму не менше 30 000 Євро або, в разі національної візи, іншого медичного страхування, виданого відповідною установою в Республіці Польща;

Важливо пам'ятати! Тип і кількість додаткових документів можуть відрізнятися в залежності від консульської установи. У зв'язку з цим рекомендується безпосередньо зв'язатися з відповідною консульською установою для отримання повної інформації про додаткові документи, що вимагаються для

складання заяви на візу.

Додаткові підтверджуючі документи:

- мета в'їзду (наприклад, оригінал дозволу на роботу, довідка про зарахування до навчального закладу, тощо);
- наявність достатніх фінансових коштів для в'їзду, перебування та виїзду з зони Шенгенської угоди або з території Республіки Польща;
- наявність власного або легально орендованого іноземцем житла на території Республіки Польща (залежить від мети видання візи);
- підтвердження готовності залишити територію зони Шенгенської угоди (включаючи територію Республіки Польща) на момент закінчення терміну дії візи;
- інші обставини, зазначені в заяві.

Важливо пам'ятати! Консул має право попросити надати додаткові документи для оформлення візи. Час очікування візи може залежати від країни, громадяни якої звертаються за оформленням такого документу. Зазвичай він становить близько 15 днів з моменту складання заяви.

Спрощена процедура отримання віз для членів сімей громадян ЄС

Увага! Процедура стосується лише членів сімей громадян ЄС, які не мають польського громадянства або не проживають постійно в Польщі.

До громадян ЄС належать:

- 1) громадяни держав-членів ЄС,
- 2) громадяни Ісландії, Ліхтенштейну, Норвегії та Швейцарії.

Членом сім'ї громадянина ЄС вважається:

- дружина або чоловік громадянина ЄС,
- дитина громадянина ЄС або його дружини чи чоловіка, віком до 21 року або перебуває на утриманні громадянина ЄС або його дружини чи чоловіка,
- один з батьків громадянина ЄС або його дружини чи чоловіка, що перебуває на утриманні громадянина ЄС або його дружини чи чоловіка.

Які повноваження дає спрощена процедура:

- безкоштовне оформлення візи;
- Вашу заяву приймуть у дипломатичній установі без необхідності попереднього запису.

Необхідні документи:

- роздрукована та підписана візова анкета (заповнюється на сайті електронного консульства);

- фотографія розміром 3,5 x 4,5 см, зроблена протягом останніх 6 місяців;
- дійсний міжнародний паспортний документ;
- документ, що підтверджує наявність родинних зв'язків із громадянином ЄС (наприклад, свідоцтво про шлюб, свідоцтво про народження);
- документ, що підтверджує факт супроводу громадянина ЄС у поїздки або приєднання до нього за місцем проживання.

Відмова у видачі візи

Рішення про відмову у видачі візи може бути оскаржено протягом 14 днів з моменту отримання негативного рішення.

Біометричні дані

Під час складання заяви на отримання візи у заявника візьмуть біометричні дані: фотографію у випадку національної візи та фотографію разом з відбитками пальців для заяв на отримання Шенгенської візи. Якщо іноземець складав документи на отримання Шенгенської візи протягом останніх 59 місяців і у нього було зібрано відбитки пальців, йому не потрібно буде їх повторно здавати – система автоматично перенесе ваші дані.

Увага! Діти віком до 12 років звільняються від обов'язку подання відбитків пальців при складанні візової анкети.

2.3 Отримання національної візи для водіїв міжнародних перевезень

Громадяни **України та Білорусі**, які здійснюють автомобільні перевезення/некомерційні автомобільні перевезення для автомобільних перевізників або підприємців, що базуються в Польщі, а також пілоти цивільного повітряного судна або інші члени екіпажу, мають можливість подавати документи для отримання національних віз на території Польщі.

Національна віза з позначкою «D», до якої відносяться спеціальні правила щодо водіїв, є довгостроковою та дає право на перебування до 1 року (з терміном дії не більше 1 року). **Віза буде давати право на перетин кордонів з метою автомобільних перевезень.**

Подати анкету на візу в Польщу з метою роботи водієм міжнародного транспорту/ пілотом цивільного повітряного судна або іншим членом екіпажу можна в пункті прийому візових анкет.

Документи, які потрібно подати:

1. **Дійсний проїзний документ, що посвідчує особу (оригінал і копія першої сторінки).**
2. **Електронно заповнена латинськими літерами та підписана візова анкета з однією фотографією.**
3. **Документ (оригінал та його копія), що підтверджує легальне перебування на території Республіки Польща.**

4. **Дозвіл на роботу** (оригінал з копією). Документ повинен підтверджувати, що претендент працюватиме як водій-міжнародник, а саме як :
- 833101 Водій автобуса;
 - 833201 Водій автоцистерни;
 - 833202 Водій сідельного тягача;
 - 833203 Водій вантажного автомобіля;
 - 833 290 Інші водії вантажівок;
 - 832202 Водій транспорту доставки;
5. **Посвідчення водія (świadcetwo kierowcy)** - оригінал разом із копією (посвідчення водія потрібне лише тоді, коли відсутні відомості про дозвіл на роботу, декларацію про доручення роботи або повідомлення роботодавця протягом 14 днів з дня початку роботи про те, що він доручає роботу громадянину України про те, що водій є **водієм міжнародних перевезень**)

Якщо водій **не має водійського посвідчення**, до заяви на отримання візи необхідно надати:

- **трудовий договір або інший договір, який є основою для виконання роботи** (наприклад, договір доручення);
- **Копія ліцензії Співтовариства на міжнародні автомобільні перевезення** пасажирів або вантажів або копія сертифіката на некомерційні міжнародні автомобільні перевезення.
- **Медична страховка для подорожей** (оригінал та її копія).
- **Документ (оригінал та його копія), який підтверджує наявність у вас достатніх фінансових коштів** для покриття витрат на проживання протягом усього періоду запланованого перебування на території Республіки Польща та для повернення до країни походження або проживання.

Отримати документи необхідно **особисто** у візовому пункті, куди була подана заява на візу.

Оплати

- Плата за оформлення візи не стягується.
- Оплата за послуги пункту прийому візових заяв складає 38 злотих (з ПДВ).

2.4 Гуманітарні візи для громадян Білорусі

Гуманітарна віза - це один із інструментів, який дозволяє державі надавати допомогу людям, які потребують законного та безпечного доступу до міжнародного захисту. Насправді це дає змогу допомогти людям, які в країні, громадянами якої вони є, можуть зазнати різного роду обмежень, переслідувань або несправедливого ставлення через, наприклад, політичні погляди, висловлені думки, участь у протестах тощо.

У Польщі громадянин Білорусі може подавати документи на отримання гуманітарної візи (D21). Візи, видані в Польщі, є національними. Термін дії цієї візи не перевищує 1 року. Протягом терміну дії національна віза дає право подорожувати та перебувати в інших країнах Шенгенської угоди на період до 90 днів протягом будь-якого 180-денного періоду.

Подати анкету з метою отримання гуманітарної візи в Польщу можна в одному з пунктів прийому візових анкет.

УВАГА! Подача документів може відбуватися лише після попереднього запису на зустріч. Заява може бути подана тільки особисто.

Документи, які потрібно подати:

1. Дійсний проїзний документ, що посвідчує особу (оригінал і копія першої сторінки).
2. Електронно заповнена латинськими літерами та підписана візова анкета з однією фотографією.
3. Підтвердження наявності діючої польської візи D21 (або підтвердження наявності польської візи D21, яка вже є недійсною), або у разі відсутності такої візи в паспорті (дійсному або вже недійсному) чи наявності іншої візи - дві письмові заяви про те, що:
 - громадянин Білорусі прибув на територію Республіки Польща після 24.02.2022 з України у зв'язку з війною;
 - громадянин Білорусі безпосередньо перед 24 лютого 2022 року перебував на території України на законних підставах.
4. Заяву про те, що через проблеми безпеки або репресії / переслідування ви не можете повернутися до Білорусі.
5. Медична страховка для подорожей (оригінал та її копія).

У разі подачі візових анкет для неповнолітньої дитини необхідно також додати:

- документи (оригінали з копіями), що підтверджують спорідненість між батьками та дитиною (свідоцтво про народження, паспорти батьків, у разі зміни імені по батькові - документи, що підтверджують зміну).

Отримати документи необхідно **особисто** у візовому пункті, куди була подана заява на візу. Рішення про візи для неповнолітніх може отримати один із батьків (законних опікунів).

Оплати

- Плата за оформлення візи не стягується.
- Оплата за послуги пункту прийому візових заяв складає 38 злотих (з ПДВ).

3. Дозволи на роботу

3.1 Воєводський дозвіл на роботу

Воєводський дозвіл на роботу – це документ, який дає право іноземцю легально працювати в Польщі, за умови, що іноземець має підставу для проживання, що дозволяє йому виконувати роботу згідно з правилами.

Дозволи на роботу видають **Воєводи** на прохання **роботодавця** (виняток: дозвіл S – на сезонну роботу, який видає староста). У дозволі вказується роботодавець, посада або вид роботи, яку виконує іноземець (це не стосується дозволу типу S), найнижче винагородження, яке може отримати іноземець за дану посаду, кількість робочих годин і термін дії дозволу.

Для того, щоб іноземець міг легально працювати в Польщі на підставі дозволу на роботу, він повинен мати дозвіл на проживання, який може бути пов'язано з заявою про делегування виконання трудової діяльності в Республіці Польща. Проте, щодо здобуття дозволу на проживання повинен подбати сам іноземець, бо наявність дозволу на роботу не позбавляє іноземця обов'язку легалізувати своє проживання у Республіці Польща.

Існує **6 типів** дозволів на роботу (A, B, C, D, E та S). Процедури та критерії видання дозволів на роботу відрізняються в залежності від **типу дозволу**.

Дозвіл на працевлаштування **не може бути виданий**, якщо особа, яка доручає роботу, не виконала вимоги щодо видачі дозволів на роботу або була покарана за певні злочини чи правопорушення. Дозвіл на працевлаштування не може бути видано також, якщо іноземець не відповідає певним вимогам, якщо він був покараний за певні злочини або якщо його особисті дані були включені до списку іноземців, перебування яких на території Республіки Польща є небажаним.

Орган також може відмовити у видачі дозволу, якщо обставини свідчать про те, що метою заявника не є доручення роботи іноземцю або мета іноземця не полягає у виконанні трудової діяльності, або заявник не виконує зобов'язань щодо ведення підприємницької діяльності чи доручення роботи (наприклад, він не має коштів для покриття зобов'язань, що впливають з доручення роботи, не здійснює діяльності, що виправдовує доручення роботи, має заборгованість зі сплати внесків на соціальне страхування, має заборгованість, що стосується сплати податків за своїх працівників).

У разі негативного рішення суб'єкт може **оскаржити** його до органу другої інстанції – відповідного міністра до справ праці.

Увага! Від березня 2022 року громадяни України, що легально перебувають на території Республіки Польща, звільняються від обов'язку отримання дозволу на роботу згідно з Законом Республіки Польща від 12.03.2022 року «Про допомогу громадянам України в зв'язку з військовим конфліктом на території цієї держави».

Дозволи на роботу, що видаються воєводою (тип A, B, C, D, E):

Дозвіл на роботу типу A

Такий дозвіл стосується іноземця, що виконує роботу за договором із суб'єктом, головний офіс якого знаходиться на території Республіки Польща.

Дозвіл типу A видається на термін до 3 років, проте цей термін може бути скорочений відповідно до критеріїв, викладених в місцевих законах, тобто видається Воєводою (губернатором воєводства), так званими воєводськими критеріями.

Роботодавець, як правило, повинен отримати **інформацію старости** про місцевий ринок праці, яка підтверджує відсутність можливості реалізувати свої кадрові потреби на основі реєстрів безробітних і тих, хто шукає роботу (так званий **тест ринку праці**). Для цього необхідно подати пропозицію про роботу (оферту праці) до управління праці. У деяких ситуаціях отримання вищезазначеної інформації від старости не вимагається.

Увага! Громадяни України, що легально перебувають на території Республіки Польща, звільняються від отримання інформації старости та обов'язку проходження тесту ринку праці згідно з Законом Республіки Польща від 12.03.2022 року «Про допомогу громадянам України в зв'язку з військовим конфліктом на території цієї держави».

Дозвіл на роботу типу В

Такий дозвіл стосується іноземця, що виконує роботу, яка полягає у виконанні функцій у правлінні юридичної особи, внесеної до реєстру підприємців на території Республіки Польща.

Щоб найняти іноземця в якості члена правління, заявник повинен продемонструвати через відповідні документи, що він отримує відповідний дохід (рівень річного доходу повинен перевищувати середньомісячну заробітну плату в 12 разів) і створює робочі місця (наймає принаймні двох осіб, що не потребують дозволу на роботу протягом року).

Якщо роботодавець не відповідає цим умовам, він повинен продемонструвати наявність ресурсів або провести ряд заходів, що дозволять набути їх у майбутньому – зокрема, шляхом ведення бізнесу, що сприяє збільшенню інвестицій, передачі технологій, впровадження сприятливих інновацій або створення робочих місць.

Дозвіл типу В видається на стандартний термін (до 3 років), але члени рад директорів підприємств, в яких працює понад 25 осіб, можуть подати заявку на отримання дозволу на роботу на строк до 5 років.

Дозволи типу С, D і Е

Тип С - стосується іноземця, який виконує роботу в іноземного роботодавця, делегованого на території Республіки Польща до філії або установи іноземного суб'єкта або суб'єкта, пов'язаного з цим іноземним роботодавцем, на термін, що перевищує 30 днів у календарному році.

Тип D - стосується іноземця, який виконує роботу в іноземного роботодавця, який не має філії, установи або іншої форми організованої діяльності на території Республіки Польща, делегованого на територію Республіки Польща для надання послуг тимчасового та періодичного характеру (експортна послуга).

Тип Е - стосується іноземця, який виконує роботу в іноземного роботодавця, делегованого на територію Республіки Польща на термін, що перевищує 30 днів протягом наступних 6 місяців, з іншою метою, ніж зазначено у дозволах типу В, С і D.

Делеговані працівники повинні мати гарантовані роботодавцем належні умови працевлаштування, не гірші, ніж передбачені польським трудовим законодавством у таких сферах, як робочий час, понаднормова робота, мінімальна заробітна плата, охорона праці, батьківські права тощо.

Крім того, громадяни третіх країн, делеговані на роботу до Польщі, повинні

отримувати зарплату не нижче 70-ти відсотків від середньої заробітної плати в регіоні, де працівники повинні виконувати роботу.

3.2 Свідоцтво про доручення виконання робіт

Свідоцтво про доручення виконання робіт іноземцю – це основний документ, який дозволяє легально працевлаштувати іноземця в польських фірмах і підприємствах. 90% працедавців починають процес працевлаштування іноземця від подачі згаданого Свідоцтва в Управління Зайнятості (Urząd Pracy).

Подати заяву про намір доручити роботу іноземцю можна за умови спільного виконання таких умов:

- іноземець, є громадянином Вірменії, Білорусі, Грузії, Молдови чи України
- термін роботи не перевищуватиме 24 місяців
- робота, яку буде виконувати іноземець, не відноситься до сезонних робіт, на які необхідно отримати дозвіл.

Увага! Працівник з України, працевлаштований на підставі заяви до повітового управління праці, може вільно змінити роботодавця. Такий іноземець може працювати на умовах загального доступу громадян України до ринку праці.

З 1 січня 2018 року набули чинності принципи, що регламентують працевлаштування іноземців на підставі Свідоцтва. Йдеться про так звану спрощену процедуру (procedura uproszczona) або процедуру свідоцтва (procedura oświadczeniowa). Термін допустимої роботи на підставі однієї заяви - до 24 місяців.

Районне (окружне) Управління зайнятості вписує Свідоцтво до відповідного переліку (реєстру) або ж відмовляє в його реєстрації в процесі прийняття адміністративного рішення. Внесення до переліку (реєстру) відбувається в термін до 7 днів. В разі ускладнення, внесення може тривати до 30 днів.

Що стосується легального прийняття на роботу громадян України або чоловіків/дружин громадян України після 24 лютого 2022 року, то достатньо скласти **Повідомлення** до Управління праці, яке необхідно протягом 14 днів з дня початку роботи в електронному вигляді через портал praca.gov.pl. Єдиною вимогою є те, щоб перебування іноземця на території Польщі було законним.

Увага! Якщо громадянин України виїхав до Польщі через воєнні дії в період від 24 лютого 2022 року і його перебування в Польщі є легальним впродовж 18 місяців, рахуючи від 24 лютого 2022 року, то його працевлаштування можна легалізувати виключно на підставі повідомлення про працевлаштування громадянина України. Не можна таку особу працевлаштувати в інший спосіб, наприклад, на підставі заяви роботодавця про доручення виконання роботи іноземцю.

РОЗДІЛ II. Дозволи на тимчасове перебування

Дозвіл на тимчасове перебування в Польщі - це документ, що видається іноземцю, який планує перебувати в Польщі більше ніж 3 місяці. Дозвіл на перебування видається максимум на 3 роки, однак цей термін залежить від підстав видачі дозволу.

Дозвіл на тимчасове перебування надається у визначених законом підставах, ними можуть бути:

- офіційне працевлаштування;
- навчання/випускник вищого навчального закладу;
- відкриття власного бізнесу;
- возз'єднання з родиною;
- перебування з громадянином Республіка Польща;
- стажування/волонтерська діяльність;
- наукові дослідження;
- інші важливі обставини (розглядаються індивідуально).

1. Порядок отримання дозволу на тимчасове перебування

Крок 1. Подання заяви про отримання дозволу до Воєводського управління

Іноземець, який хоче отримати дозвіл на тимчасове проживання, подає заяву про надання дозволу на перебування на визначений час особисто або за допомогою пошти. Якщо Ви подали заяву за допомогою пошти, наступним кроком буде особиста присутність у управлінні для сканування відбитків пальців.

При заповненні заяви на видачу дозволу, який легалізує перебування, пам'ятайте про те, що:

1. Отримати зразок заяви можна в Воєводському управлінні, за місцем реєстрації в Польщі, або заповнити електронний варіант, після чого видрукувати необхідну кількість анкет (*див. Крок. 2*).

2. Документ заповнюється виключно польською мовою.
3. Прізвище та ім'я Заявника вписується, згідно з закордонним паспортом.
4. Заповнюються всі доступні поля, не можна залишати пусті поля.
5. Подати місце фактичного перебування, де буде отримуватися кореспонденція.
6. Для підпису заявника є спеціальне поле. Підпис не може заходити на лінію рамки.

Крок 2. Документи, необхідні для отримання штампа у паспорт (формальні вимоги)

Під час реєстрації заяви на отримання дозволу в Воєводському управлінні необхідно надати наступні документи:

- **Заповнена заява про надання дозволу на перебування.** *Кожне Воєводство має свої вимоги до кількості заяв, які необхідно подати, для початку розгляду справи.*
- **4 фотографії.** *Неушкоджені, кольорові з чітким зображенням, розміром 35 x 45 мм, зроблені не раніше ніж за 6 місяців перед поданням заяви.*

Фотографії повинні показувати обличчя заявника від верхньої частини голови до верхньої частини плечей, обличчя мусить займати 70-80% знімку.

- **Ксерокопія дійсного проїзного документа.** Три копії першої сторінки з даними заявника та по одній копії всіх інших сторінок на яких присутні візи, штамп та інші відмітки. Оригінал паспорта необхідно пред'явити в момент подання заяви.
- **Документ, який підтверджує ціль подачі в залежності від підстав.** Це може бути Załącznik № 1, виданий роботодавцем, документ про укладання шлюбу (та про легальність перебування на території Польщі дружини/чоловіка), засвідчення про прийняття на навчання (див. розділ 2.1. - 2.10.)
- **Підтвердження сплати гербового збору.** (див. Додаток 1) Оплату необхідно провести за реквізитами, які висвітлені на сайтах окремих воєводств.

З моменту подання заяви у проїзному документі заявника ставиться відмітка про її подання (штамп), яка є підставою легального перебування на території Польщі, до моменту прийняття відповідного рішення стосовно поданої заяви.

УВАГА! Штамп у паспорт можна отримати у тому випадку, якщо заяву з метою надання дозволу на перебування у Польщі, Ви подали під час легального перебування та заява не містить формальних недоліків. Штамп не дає права ані на в'їзд до Польщі, ані до перетину кордону з країнами Шенгенської зони.

Крок 3. Отримання дозволу на тимчасове перебування

Дозвіл на тимчасове перебування видається кожен раз на строк, який передбачений для виконання вказаної мети на території Польщі, але не більше 3-х років. Тривалість очікування винесення рішення залежить від індивідуальних обставин справи, кількості наданих Вами документів, а також від завантаженості адміністративного органу, що розглядає справу. Багато управлінь в Польщі мають електронну базу для онлайн перевірки статусу справ. У випадку отримання дозволу на тимчасове перебування видається пластикова картка, яка є дійсною на час, вказаний в дозволі.

Крок 4. Отримання карти перебування

Для отримання пластикової картки, необхідно сплатити гербовий збір (див. Додаток 1). Перевірка готовності картки відбувається через контакт з фахівцем відповідного управління.

2. Обставини, що підтверджують надання дозволу на тимчасове перебування

Для того, щоб отримати дозвіл на тимчасове перебування в Польщі, іноземцю

потрібні вагомі причини, які необхідно підтвердити відповідними документами. Пакет документів може відрізнятися залежно від ситуації іноземця та від управління, до якого іноземець звертається за отриманням дозволу на тимчасове перебування.

УВАГА! При оформленні документів незалежно від підстав вимагається основний перелік документів (див. розділ 1.)

2.1 Дозвіл на тимчасове перебування з метою роботи

Іноземець, який має намір легалізувати своє перебування в Польщі на основі працевлаштування або продовження праці в Польщі, повинен отримати дозвіл на перебування. Дозвіл дає право на перебування та працю в Польщі до 3 років. Строк дозволу залежить насамперед від періоду, на який роботодавець має намір Вам доручити виконання роботи.

До заяви про отримання такого дозволу Ви повинні додати, крім базових документів:

- **Додаток №1** (*Załącznik №1*), заповнений роботодавцем та підписаний уповноваженою особою, яка має право представляти фірму - є обов'язковим документом для подання на карту проживання за вказаними підставами. На підставі цього документу, перевіряється, чи маєте Ви достатній дохід для утримання. Умови доручення Вам роботи, які зазначені у додатку №1, повинні бути дійсними та актуальними на момент видачі дозволу, а також повинні бути відповідні до умов, зазначених в інших документах, наприклад у трудовому договорі, в інформації від старости. Щоб пришвидшити прийняття рішення, варто подати також дійсний витяг з державного судового реєстру/центрального обліку та інформації про господарську діяльність (KRS/CEiDG) фірми до додатку №1.
- **Інформація старости** – документ, який видає Повітове управління праці на прохання роботодавця. У деяких випадках, Ви можете бути звільнені з обов'язку надати цей документ. У кожному Воеводстві є перелік спеціальностей, що звільнені з обов'язку мати інформацію від старости.

УВАГА! Згідно з законом про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави. Інформація від старости не потрібна, якщо Ви є громадянином України та легально перебуваєте в Польщі.

- Наявність одного з документів, що підтверджує **медичне страхування**, це може бути:
 - Договір страхування з Національним фондом охорони здоров'я (NFZ);
 - Управління соціального страхування (ZUS);

- Медичне страхування, видане іншою країною (*необхідно надати оригінал страхування разом з перекладом виконаним присяжним перекладачем*);
 - Приватний страховий поліс.
- Дійсний документ, який підтверджує **місце вашого проживання** на території Республіки Польща (*договір оренди, заява від власника житла про дозвіл проживання іноземця*).

УВАГА! Документ, який підтверджує місце проживання не вимагається для заяв поданих від 29.01.2022 з метою отримання дозволу на перебування та працю.

- Якщо Ви виконуєте роботу, для якої в Польщі необхідно мати підтвердження кваліфікацій, Вам необхідно надати документи, які **підтверджують професійні кваліфікації або виконання усіх необхідних умов** (*наприклад, водії міжнародних перевезень, лікарі та інші.*)

Перебування з метою здійснення сезонних робіт

Заяву необхідно подати у тому випадку, якщо метою перебування на території Республіки Польща є виконання сезонних робіт для суб'єкта, який доручає роботу.

До заяви про отримання такого дозволу Ви повинні додати, крім базових документів:

- Документ, що підтверджує Ваш в'їзд до Польщі на підставі візи, що видана з **метою здійснення сезонних робіт (символ 05b)** або в рамках безвізового режиму, разом з дозволом на здійснення сезонних робіт, що внесена до реєстру,
- Дозвіл на здійснення сезонних робіт або продовження терміну дії дозволу на здійснення сезонних робіт – дійсне у період, що перевищує період перебування у рамках безвізового режиму,
- Документ, що підтверджує **стабільне та регулярне джерело доходу**;
- Документ, що підтверджує **наявність медичного страхування**;
- Дійсний документ, який підтверджує **місце вашого проживання** на території Республіки Польща.

Увага! Цей дозвіл надається на період дії дозволу на сезонну роботу іноземця або продовження дозволу на сезонну роботу не більше ніж на 9 місяців з дати першого в'їзду з метою сезонної роботи.

Перебування з метою виконання праці іноземцем у відрядженні

Заяву необхідно подати у тому випадку, якщо Ви маєте намір перебувати в Польщі більш ніж 3 місяці та маєте відрядження до Польщі з метою здійснення праці для іноземного роботодавця.

До заяви про отримання такого дозволу Ви повинні додати, крім базових документів:

- Лист відрядження від іноземного роботодавця на території Республіки Польща з присяжним перекладом. У листі про відрядження, зокрема, має бути зазначено: тривалість відрядження та розмір винагороди;
- Дозвіл на роботу типу C, D, E;
- Документ, що підтверджує наявність медичного страхування;
- Документ, що підтверджує гарантоване місце проживання в Польщі.

Увага! Дозвіл на працю повинен бути дійсним принаймні 3 місяці під час прийняття рішення щодо тимчасового перебування!

Зміна дозволу на тимчасове перебування для заяв поданих після 28.01.2022 року

Увага! 12 березня 2022 року набув чинності Закон про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави. Стаття 22 розд. 1 пункту 2 зазначеного Закону передбачено, що кожен громадянин України, який проживає на території Республіки Польща, має законне право виконувати роботу на території Республіки Польща без необхідності отримання дозволу на роботу (він має вільний доступ до ринку праці). Отже, громадянам України не має необхідності подавати заяву про зміну дозволу на тимчасове проживання та роботу, адже кожен громадянин України може працювати в іншого роботодавця та на інших умовах, без необхідності змінювати раніше видане рішення.

Отже, якщо Ви є громадянином іншої країни ніж Україна, заяву про зміну єдиного дозволу на тимчасове перебування та працю необхідно подати у випадку:

- Зміни роботодавця;
- Ви отримали право працювати без дозволу на працю та маєте дозвіл на тимчасове перебування та працю в якому зазначено роботодавця;
- Зміни роботодавця-користувача, а Ви продовжуєте працювати для цієї ж

агенції з тимчасового працевлаштування, для якої було видано дозвіл на перебування та працю;

- Ви продовжуєте працювати у роботодавця, для здійснення праці у якого Вам було видано дозвіл, але змінилися умови праці в області: посади; розміру мінімальної заробітної плати; годин праці; типу договору, на підставі якого Ви будете працювати.

УВАГА! Термін дії дозволу на тимчасове перебування та працю не може бути змінений

Зміна дозволу не вимагається у випадку:

- Зміни юридичної адреси або місця проживання, назви або організаційно-правової форми роботодавця;
- Передачі роботодавця або його частини іншому роботодавцю, або приєднання роботодавця або його частини до іншого роботодавця;
- Заміни цивільно-правового договору на трудовий договір;
- Зміни назви посади, на якій Ви працюєте при збереженні одночасно посадових обов'язків або збільшення годин праці при пропорційному збільшенні одночасно Вашого винагородження.

Необхідні документи:

- Заява в 1 екземплярі;
- Оригінал Додатку №1, повністю заповнений роботодавцем та підписаний особою, яка має право представляти підприємство;
- Оригінал інформації від відповідного старости або документ, що звільняє з цього обов'язку;
- Наявність медичного страхування;
- Оригінал підтвердження сплати гербового збору за зміну дозволу на тимчасове перебування та працю у розмірі 220 польських злотих.

Увага! Вам буде відмовлено у зміні Вашого дозволу на тимчасове перебування та працю якщо Ви не поінформували воєводу про втрату праці протягом 15 робочих днів.

Дозвіл на тимчасове перебування для виконання роботи, яка вимагає високої кваліфікації (так звана “Blue card”)

Дозвіл на перебування призначений для кваліфікованих працівників. Для його отримання потрібен трудовий договір і достатньо високий зарібок, а також документально підтверджена кваліфікація іноземця. Іноземець повинен мати закінчену вищу освіту або не менше 5 років професійного досвіду в галузі, суміжній з кваліфікацією, набутою в результаті здобуття закінченої вищої освіти.

УВАГА!!! Сума мінімальної річної винагороди брутто, необхідної для надання дозволу, не може бути нижчою, ніж еквівалент 150% від середньої винагороди в Польщі за рік, що передував укладенню договору, оголошеного Центральним статистичним управлінням.

До заяви про отримання такого дозволу Ви повинні додати, крім базових документів:

- Додаток №1 (*Załącznik №1*) до заяви повністю заповнений Вашим роботодавцем та підписаний уповноваженою особою, яка має право представляти фірму (*див. розділ 2.1.*);
- Додаток №2 (*Załącznik №2*) до заяви заповнений Вами;
- Оригінал інформації старости або документ, що звільняє з цього обов'язку;
- Дійсний документ, який підтверджує місце вашого проживання на території Республіки Польща;
- Трудовий договір, цивільно - правовий договір, на підставі якого Ви виконуєте працю на період що найменше 1 року;
- Документ, що підтверджує наявність високих кваліфікацій, наприклад оригінал диплому, документа про вищу освіту разом з перекладом на польську мову, виконаний присяжним перекладачем.

Можливість внесення змін до рішення

Ви зобов'язані протягом 15 днів після втрати праці поінформувати Воєводу, який видав дозвіл, про закінчення виконання праці.

Заяву з метою зміни дозволу на тимчасове перебування необхідно подати у тому випадку, якщо Ви:

- маєте намір працювати у іншого суб'єкта ніж зазначений у дозволі, або - маєте намір змінити посаду, або
- будете отримувати винагородження нижче, ніж зазначено у дозволі.

УВАГА! Упродовж перших 2 років Вашого перебування в Польщі на підставі блакитної карти ЄС, Ви не можете виконувати працю у іншого суб'єкта ніж зазначений у дозволі, не можете змінити посаду, не можете отримувати винагороду нижче, ніж зазначено у дозволі – без відповідної зміни цього дозволу.

2.2 Дозвіл на тимчасове перебування з метою навчання

Заяву необхідно подати у тому випадку, якщо Ви маєте намір перебувати в Польщі більш ніж 3 місяці та головною метою Вашого перебування є навчання або продовження навчання.

Стаціонарне навчання

До заяви про отримання такого дозволу Ви повинні додати, крім базових документів:

- Дійсну довідку з навчального закладу підписана Ректором або уповноваженою особою, яка має право підпису довідок для іноземців.
- Довідку про сплату контракту за навчальний період (семестр, рік) або підтвердження отримання стипендії, грантів та інш.
- Документ, що підтверджує медичне страхування (*див. розділ 2. пункт 2.1*)
- Документ, який підтверджує що Ви маєте достатньо коштів на утримання в Польщі. Це може бути засвідчення видане польським банком про наявність достатніх фінансових коштів на рахунку. Сума достатніх фінансових коштів розраховується за наступною формулою: $776 \text{ PLN} * 15 \text{ міс.} + \text{вартість коштів повернення (500 PLN для студентів іноземців, які входять до ЄС, або є сусідніми країнами з Польщею та 2500 PLN для студентів іноземців з інших країн)} + \text{вартість оренди разом з вартістю комунальних послуг (якщо оплата таких передбачена договором оренди)} * 15 \text{ міс.}$
- Дійсний документ, який підтверджує місце вашого проживання на території Республіки Польща (довідка з гуртожитку, договір оренди житла тощо.)
- Декларація про наявність у іноземця коштів для покриття витрат на проживання. Це грошова сума, що включає: постійні оплати пов'язані з орендною платою, а також оплата за світло, газ, воду, сміття тощо.

Заочне навчання

Дозвіл на перебування з метою навчання надається на термін не довше ніж на 12 місяців. Ця форма навчання не дає права на виконання праці без дозволу на працю. Окрім випадків передбачених “Законом про допомогу громадянам України у зв’язку зі збройним конфліктом на території цієї держави.”

Випускники закладів вищої освіти, які шукають роботу

Заяву на тимчасове перебування в Польщі Ви можете подати, якщо Ви є випускником вищого навчального закладу Польщі, а головною метою Вашого перебування є пошук роботи. Про дозвіл Ви можете клопотатися тільки після закінчення навчання. Крім загального переліку документів (*див. розділ 2. пункт 1. Крок 2*), до заяви, необхідно додати диплом про закінчення навчального закладу в Польщі.

Школа, курс, професійна підготовка

Заяву необхідно подати у тому випадку, якщо головною метою Вашого перебування є навчання в середній школі, поліцейській школі, мовній школі або якщо Ви берете

участь у професійній підготовці. У цьому випадку головним документом, який підтверджує ціль - є довідка підписана уповноваженою особою, що містить інформацію щодо терміну початку та закінчення навчання, року навчання, форми навчання, а також кількість годин занять щомісяця (план занять).

2.3 Дозвіл на тимчасове перебування з метою участі у програмі європейської волонтерської служби

Волонтерство – добровільна неприбуткова соціальна діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги (безоплатних робіт та послуг).

Подати заяву на дозвіл на тимчасове перебування по цій діяльності, можна якщо основною метою вашого перебування в Польщі є європейське волонтерство. Заклад від якого здійснює діяльність волонтер, повинен бути затверджений Міністром внутрішніх справ.

Дозвіл на тимчасове перебування надається на період, необхідний для досягнення мети перебування іноземця на території Польщі. Цей період має становити більше ніж 3 місяці, **але не довше 1 року**, з можливістю клопотання про подальші дозволи.

До заяви про отримання такого дозволу Ви повинні додати, крім базових документів:

- **Договір, на підставі якого іноземець надає послуги як волонтер**, укладений з організаційним підрозділом, для якого іноземець надає ці послуги. У договорі має бути зазначено:
 - опис волонтерської служби,
 - тривалість волонтерської служби,
 - умови для здійснення та контролю волонтерської діяльності, - години надання послуг,
 - кошти для покриття витрат на проживання іноземця та мінімальний розмір кишенькових грошей,
 - навчання іноземця, необхідне для виконання послуг.
- **Документ, що підтверджує наявність місця проживання.**
- **Документи, що підтверджують наявність медичного страхування.**
- **Документ, що підтверджує наявність у достатній кількості коштів** - актуальна довідка про суму коштів, наприклад:
 - виписка з банківського рахунка,
 - документ, що підтверджує призначення стипендії із зазначенням строку та розміру допомоги,
 - довідка про наявність ліміту кредитної картки,
 - дорожній чек.

2.4. Дозвіл на тимчасове перебування з метою участі у стажуванні

Стажування – виконання завдань з метою набуття знань, практичних навичок і професійного досвіду, на підставі договору з організатором стажування. Стажування має відповідати галузі та рівню завершених або проведених досліджень.

Подати заяву на дозвіл на тимчасове перебування по стажуванню, можна якщо основною метою вашого перебування в Польщі є участь у стажуванні. Заклад, який організовує стажування повинен бути затверджений Міністром внутрішніх справ.

До заяви про отримання такого дозволу Ви повинні додати, крім базових документів:

- **Договір, на підставі якого іноземець повинен проходити стажування**, укладений з організаційним підрозділом, для якого іноземець повинен надавати ці послуги, в якому зазначено:
 - опис програми стажування, що містить інформацію про її освітню мету або освітні компоненти, теоретичну та практичну підготовку, посаду, на якій буде проходити стажування, мову, якою проходитиме стажування, рівень володіння мовою, необхідний для проходження стажування. Стажування, обсяг і вид виконуваних завдань, обсяг знань, практичних навичок і професійного досвіду, які необхідно набути,
 - тривалість стажування,
 - умови стажування, включаючи години стажування, місце стажування та призначення керівника стажиста,
 - права та обов'язки сторін щодо: покриття витрат на стажування, необхідних медичних оглядів, страхування від нещасних випадків, вихідних, умов розірвання договору,
 - спосіб підтвердження набутих знань, практичних умінь і професійного досвіду.
- **Документ, що підтверджує закінчення вищої освіти виданий не пізніше 2 років**, що безпосередньо передували поданню заявки на отримання дозволу, або документ, що підтверджує завершення вищої освіти за межами Європейського Союзу;
- **Документ, що підтверджує закінчення курсу польської мови або іншої мови**, якою проходить стажування, або документ, що підтверджує закінчення такого курсу, на рівні володіння мовою, необхідному для проходження стажування, наприклад:
 - диплом про закінчення мовного курсу,
 - мовний сертифікат
- **Документи, що підтверджують наявність медичного страхування**
- **Документ, що підтверджує наявність місця проживання**
- **Документ, що підтверджує наявність достатньої кількості коштів на**

проживання (див. розділ 2. пункт 2.3)

- **Письмова заява організатора стажування**, в якій він зобов'язується нести витрати, пов'язані з можливою видачею та виконанням рішення про зобов'язання іноземця повернутися в країну походження.

2.5 Дозвіл на тимчасове перебування з метою наукових досліджень

Заяву необхідно подати, якщо Ви маєте намір перебувати в Польщі більш ніж 3 місяці та метою перебування в Польщі є проведення наукових досліджень або науково-дослідної роботи в науковій установі, що має місцезнаходження в Польщі та яка затверджена Міністром внутрішніх справ.

До заяви про отримання такого дозволу Ви повинні додати, крім базових документів:

- **Договір про прийняття науковця для здійснення наукових досліджень або науково-дослідних робіт**, що укладений з науковою організацією, що має місцезнаходження в Польщі;
- **Письмова заява наукової організації про зобов'язання понести кошти**, що пов'язані з можливим виданням та виконанням рішення про зобов'язання іноземця до повернення;
- Документ, що підтверджує **медичне страхування**;
- Документ, що підтверджує що Ви маєте **достатньо коштів на утримання** в Польщі та коштів на Вашу зворотну подорож на період здійснення наукових досліджень або науково-дослідних робіт, після відрахування коштів на проживання;
- **Декларація про розмір коштів** на проживання.

Увага! У разі необхідності від іноземця можуть бути витребувані інші документи або інформацію, які підтверджують обставини, зазначені у заяві.

2.6 Дозвіл на тимчасове перебування з метою возз'єднання з сім'єю

Дозвіл на тимчасове перебування з метою возз'єднання сім'ї видається іноземцю, якщо дотримані нижче зазначені вимоги:

1. Член сім'ї, з яким іноземець хоче возз'єднатися, повинен проживати в Польщі на підставі одного з таких дозволів на перебування:
 - на підставі дозволу на перебування довготермінового резидента ЄС,
 - на підставі дозволу на постійне перебування,

- на підставі дозволу на тимчасове перебування, що виконує наступні вимоги:
 - 1) іноземець перебуває на цьому дозволі протягом щонайменше 2 років безпосередньо перед подачею заявки для члена сім'ї та
 - 2) до кінця терміну дії дозволу залишилося не менше 1 року,
- на підставі дозволу на тимчасове перебування для виконання роботи, що вимагає високих кваліфікацій,
- у зв'язку з присвоєнням статусу біженця,
- у зв'язку з наданням додаткового захисту,
- на підставі дозволу на тимчасове перебування, у зв'язку з науковими дослідженнями,
- у зв'язку з наданням дозволу на перебування з гуманітарних міркувань.

Члени сім'ї, які можуть подати заяву на отримання дозволу на тимчасове перебування з метою возз'єднання сім'ї:

- один з подружжя (тільки в разі зареєстрованого шлюбу)
- неповнолітні діти іноземця, їх спільні діти й діти особи, яка перебуває з ним у шлюбі, в тому числі й усиновлені діти.

До заяви про отримання такого дозволу Ви повинні додати, крім базових документів:

- Документ, що підтверджує **наявність постійного місця проживання**
- Документи, що підтверджують **наявність медичного страхування**
- Документи, що підтверджують **наявність постійного та регулярного джерела доходу**, достатнього для покриття витрат на утримання себе та членів сім'ї, які перебувають на утриманні, у розмірі не менше ніж соціальний прожитковий мінімум (600 злотих нетто на місяць станом на 2022 рік). Наприклад, трудовий договір або цивільно-правовий (витрати на проживання іноземця покриває член сім'ї, який зобов'язаний його утримувати та проживає на території Республіки Польща).
- **Додатково в окремих випадках додається:**
 - документи, що підтверджують ступінь споріднення, визнаний законодавством Республіки Польща (документи про сімейний стан: свідоцтво про шлюб, свідоцтво про народження, тощо),
 - документи, які підтверджують, що іноземець, з яким він має намір перебувати на території Республіки Польща, має дозвіл на перебування, *(передбачений в цьому розділі пункт 1.)*,
 - сертифікат про навчання (стосується дитини / студента, тощо).

УВАГА! Дозвіл на перебування членам сім'ї іноземця видається на час дії дозволу на перебування іноземця, з яким об'єднуються вказані члени сім'ї.

2.7. Дозвіл на тимчасове перебування з громадянином Республіка Польща

Заяву про надання дозволу на тимчасове перебування для членів родини громадянина Польщі, можна подати до Воєводського управління, якщо іноземець має намір перебувати на території Польщі довше ніж 3 місяці з метою проживання зі своїм чоловіком (дружиною), котрий (котра) має польське громадянство.

Дозвіл надається також у випадку **іноземця, який веде сімейне життя в розумінні Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод з громадянином Польщі, який проживає на території Республіки Польща, з яким він або вона проживає на цій території (див. розділ 2.9)**

До заяви про отримання такого дозволу Ви повинні додати, крім базових документів:

- Документи, що підтверджують **ступінь споріднення** (свідоцтво про шлюб, свідоцтво про народження)
- Документи, що підтверджують **наявність медичного страхування**
- Копія посвідчення особи чи іншого документа, що підтверджує **польське громадянство**
- Документи, що підтверджують **спільне проживання** з членом родини в іншій країні
- Документи, що підтверджують **необхідність особистого догляду за іноземцем** (у разі, якщо обставини вимагають особистого догляду за цим громадянином)
- Документ, що підтверджує **наявність достатніх фінансових ресурсів** для покриття витрат на проживання та повернення

Розмір щомісячних грошових витрат дорівнює (станом на 2022 р.): -

мінімум 776 злотих нетто на місяць - на одну особу,

- щонайменше 600 злотих нетто на місяць - на кожну особу в сім'ї.

Увага! Документи можуть відрізнятися в залежності від типу процедури.

2.8 Дозвіл на тимчасове перебування з метою ведення господарської діяльності

Іноземець, який здійснює в Польщі господарську діяльність, може на цій підставі подати заяву на отримання дозволу на тимчасове перебування. Для цього, подаючи заяву на отримання дозволу, крім основного переліку документів, слід подати документи, що підтверджують здійснення господарської діяльності в Польщі (наприклад, запис в Державному судовому реєстрі (KRS), або витяг з реєстру (CEIDG)).

В разі подачі заяви на дозвіл на тимчасове перебування іноземець має вказувати мету “провадження господарської діяльності” якщо:

- Особа здійснює функцію в правлінні товариства з обмеженою відповідальністю або акціонерного товариства, яку вона створила або у якій прийняла або придбала долі або акції;
- Здійснюється провадження справ командитного товариства або командитно-акціонерного товариства у якості партнера;
- Здійснюється діяльність у якості довіреного.

Увага! *Господарська діяльність є пріоритетною метою перебування. Тому, якщо іноземець здійснює господарську діяльність, але при цьому має іншу мету перебування (наприклад, навчання, робота, стажування, тощо), то він повинен подати заявку на дозвіл на тимчасове перебування з метою ведення господарської діяльності.*

Відкриття власного бізнесу

Громадяни України, які легально перебувають на підставі Закону від 12 березня 2022 р. про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї країни, або на підставі закону про іноземців (тобто мають візу, дозвіл на тимчасове чи постійне перебування тощо), мають право здійснювати господарську діяльність на тих самих умовах, що й громадяни Польщі.

Підприємницька діяльність - дозвіл на тимчасове перебування

Найпопулярнішими формами господарської діяльності є індивідуальна господарська діяльність та товариство з обмеженою відповідальністю. В основному в процедурі надання дозволу на тимчасове перебування з метою провадження господарської діяльності необхідні наступні документи:

- Документи, що підтверджують наявність стабільного та регулярного джерела доходу, достатнього для покриття витрат на утримання себе та членів сім'ї, які перебувають на утриманні
- Документи, що підтверджують медичне страхування
- Документи, що підтверджують факт проживання в Польщі
- Довідка з податкової інспекції про відсутність податкової заборгованості компанії та довідка відповідного за місцем проживання відділення соціального страхування про відсутність заборгованості (суб'єкт господарювання) зі сплати внесків на соціальне страхування
- якщо іноземець є членом правління компанії, в якій він має частки або акції, до заяви необхідно додати Додаток № 1, який заповнюється роботодавцем іноземця або уповноваженою особою з відповідними повноваженнями
- Документи пов'язані з відкриттям фірми (у випадку компанії - статут, установчі договори)
- Договір оренди приміщення
- Баланс підприємства разом із поточним звітом про прибутки та збитки
- Інформація (анкета) про ведення господарської діяльності (у разі нещодавно створеної діяльності.)
- Документи, що підтверджують виконання однієї з трьох вимог:
 - отримання доходу не нижчого від 12-кратної середньомісячної заробітної плати у Воєводстві, в якому підприємець має зареєстрований офіс або місце проживання, у році, що передуює подачі заяви, оголошений головою **Головного статистичного управління посилення** <https://stat.gov.pl/> (CIT-8 , PIT 28, PIT 36, довідка з податкової служби про отриманні доходи за попередній рік) або
 - працевлаштування на невизначений період і повний робочий день протягом принаймні 1 року перед поданням заявки , принаймні 2 працівників, які є громадянами Польщі або іноземцями,
 - мати кошти, що дозволяють виконати вищезазначені умови в майбутньому, або здійснювати діяльність, що дозволяє виконати ці умови в майбутньому, зокрема, сприяючи зростанню інвестицій, передачі технологій, запровадженню корисних інновацій або створенню робочих місць (наприклад, поточний залишок коштів на банківському рахунку компанії, бізнес-план компанії, документи, що підтверджують інвестиції, здійснення постачання та обладнання, що використовується у виробництві чи наданих послугах, рахунки - фактури, договір/контракти про надання послуг).
- Інші документи, що підтверджують фінансовий стан Вашої фірми.

УВАГА! Документи, необхідні за цією процедурою, можуть відрізнятися в залежності від специфіки господарської діяльності. Це означає, що Воєводське управління вимагає подання документів, характерних для певного суб'єкта господарювання.

2.9 Дозвіл на тимчасове перебування за іншими обставинами

Іноземець, який доведе, що існують обставини, відмінні від тих, що перераховані в Законі про іноземців (розділ V цього Закону), які виправдовують його перебування в Польщі на період довший від 3 місяців, може подати заяву на тимчасове перебування, вказуючи мету “Інші обставини”. Термін, на який видається дозвіл, залежить від мети перебування, зазначеної в заяві на тимчасове перебування, однак він може бути виданий на термін, не довший ніж 3 роки.

Нижче наведені обставини, за якими можна подати заяву на тимчасове перебування:

1. Перебувати з членом сім'ї (якщо не виконано умови для отримання посвідки на тимчасове перебування для возз'єднання сім'ї згідно зі ст. 159 “Закону про іноземців”)
2. Неповнолітні без супроводу, які народилися в Польщі
3. Випускник, який шукає роботу (*див. розділ 2. пункт 2.2*)
4. Повага до права на сімейне життя в розумінні Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (нелегальне перебування)
5. Необхідність захисту прав дитини
6. Інші обставини, не зазначені вище.

Увага! Документи, які вимагає Воєводське управління в рамках цього провадження, можуть відрізнятися залежно від мети перебування заявленого іноземцем.

2.10 Дозвіл на тимчасове проживання для громадян Білорусі на підставі гуманітарної візи

Дозвіл на тимчасове перебування «з інших обставин» (inne okoliczności) на підставі гуманітарно візи надається іноземцю, якщо він безпосередньо перед подачею заяви на цей дозвіл перебував на території Республіки Польща на підставі національної візи, виданої з гуманітарною метою (категорія D21), та має громадянство Республіки Білорусь.

Дозвіл на тимчасове перебування видає Воєвода за місцем проживання особи.

Переваги, що надає даний вид дозволу на тимчасове перебування:

- особа, яка подає заяву, звільняється від сплати гербового збору та оплати за виготовлення пластикової карти;
- власник цього виду на перебування звільнений від обов'язку мати дозвіл на роботу;
- з 1 січня 2023 року власник цього виду дозволу на тимчасове перебування зможе подати заяву на отримання польського проїзного документа для іноземця.

Польський проїзний документ для іноземця - це документ, що видається іноземцю, який не має дійсного паспорту. Для прикладу: іноземець загубив паспорт,

термін дії паспорта закінчився і іноземець не має можливості отримання нового. Польський проїзний документ для іноземця видається відповідним Воєводою згідно з місцем перебування та протягом усього терміну дії дає право до багаторазового перетину кордону.

Документ необхідно отримати особисто. При видачі документу для неповнолітньої дитини, якій виповнилося 6 років, також необхідна її присутність.

Документи, необхідні для подання заяви про надання дозволу на тимчасове перебування:

- **1 екземпляр заповненої заяви** (можна знайти на офіційних сторінках Воєводських управлінь);
- **4 фотографії.** Неушкоджені, кольорові з чітким зображенням, розміром 35x45 мм, зроблені не раніше ніж за 6 місяців перед поданням заяви.
- **оригінал дійсного документа, що посвідчує особу**, з ксерокопією сторінки з персональними даними, місцем народження та місцем проживання.

Заява про отримання дозволу на тимчасове перебування подається разом з особистою явкою до Воєводського управління або за посередництвом пошти Республіки Польща.

Термін, на якій видається такий дозвіл - **один раз** на 3 роки.

Порядок оскарження рішення

Якщо Ви вважаєте, що рішення воєводи було неправильним, упродовж 14 днів із дня доручення Вам рішення про надання дозволу, про відмову в наданні дозволу, про скасування наданого дозволу на перебування або про припинення процедури розгляду в цих справах, Ви можете подати апеляцію до Голови Управління у справах іноземців за посередництвом воєводи, який виніс рішення, з яким Ви не погоджуєтесь.

РОЗДІЛ III. Постійні документи на перебування

1. Дозвіл на постійне перебування

Дозвіл на постійне перебування в Республіці Польща - це документ, що надає іноземцю право постійно проживати і вільно перетинати кордон, працевлаштовуватися без спеціальних дозволів, вести підприємницьку діяльність, тощо.

Термін на винесення рішення щодо надання дозволу на постійне перебування відповідно до Закону складає 6 місяців з моменту надання всіх необхідних документів.

Такий дозвіл видається на невизначений термін, але з необхідністю заміни самої пластикової карти кожні 10 років без необхідності подання нового пакету документів.

Дозвіл на постійне перебування надається на визначених Законом підставах, а саме:

- 1) особа є дитиною іноземця, якому надано дозвіл на постійне проживання або дозвіл на проживання довгострокового резидента ЄС, та перебуває під його батьківською опікою, а також:
 - а) дитина народжена після того, як іноземець отримав дозвіл на постійне проживання або дозвіл на проживання довгострокового резидента ЄС, або
 - б) дитина народжена протягом періоду дії дозволу на тимчасове проживання, наданого цьому іноземцю, або протягом періоду перебування цього іноземця на території Республіки Польща на підставі дозволу на проживання з гуманітарних причин, або дозволу на толерантне перебування, або у зв'язку з наданням йому статусу біженця або додаткового захисту;
- 2) особа є дитиною громадянина Республіки Польща і залишається під його батьківською опікою;
- 3) особа має польське походження і має намір на постійній основі поселитися на території Республіки Польща;
- 4) особа, станом на дату подання заяви на отримання дозволу на постійне перебування, перебуває у шлюбі з громадянином Республіки Польща протягом принаймні 3 років, і безпосередньо перед поданням цієї заяви безперервно перебуває на території Республіки Польща протягом принаймні 2 років на підставі дозволу на тимчасове проживання, наданого у зв'язку з перебуванням у шлюбі з цим громадянином або у зв'язку з отриманням статусу біженця, додаткового захисту або дозволу на перебування з гуманітарних причин;
- 5) особа є жертвою торгівлі людьми та:
 - а) проживає на території Республіки Польща не менше 1 року на підставі дозволу на тимчасове проживання для жертв торгівлі людьми,

- б) співпрацює з правоохоронними органами у кримінальному провадженні щодо даного злочину,
 - с) має обґрунтовані побоювання щодо повернення до країни свого походження;
- 6) особа безпосередньо перед поданням заяви безперервно перебуває на території Республіки Польща не менше ніж:
- а) 5 років у зв'язку з наданням статусу біженця, додаткового захисту або на підставі дозволу на проживання з гуманітарних причин, або
 - б) 10 років на підставі дозволу на толерантне перебування;
 - в) 4 роки на підставі дозволу на тимчасове проживання та роботу, наданого з метою виконання робіт за професіями, яких не вистачає польській економіці, і має джерело стабільного та регулярного доходу, достатнього для покриття витрат на утримання себе та членів родини, які знаходяться на його утриманні;
- 7) особі надано притулок на території Республіки Польща;
- 9) особа є власником Карти Поляка і має намір поселитися на території Республіки Польща;
- 10) є громадянином Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, який до 31 грудня 2020 року працював на території Республіки Польща в якості працівника, делегованого іноземним роботодавцем на територію Республіки Польща, і одночасно відповідає наступним умовам:
- а) перебуває на території Республіки Польща легально і безперервно протягом щонайменше 5 років безпосередньо перед поданням заяви,
 - б) має джерело стабільного та регулярного доходу, достатнього для покриття витрат на утримання себе та членів своєї родини,
 - с) має медичне страхування.
- 11) особа є чоловіком/дружиною репатріанта, що не подала заяву про видачу національної візи з метою репатріації, але має намір поселитися разом з репатріантом на території Республіки Польща.

Подання заяви про отримання дозволу до Воєводського управління.

Іноземець, який хоче отримати дозвіл на постійне проживання, надає відповідну заяву до Воєводського управління особисто або за допомогою пошти, не пізніше останнього дня свого легального перебування на території Республіки Польща. Якщо Ви подали заяву за допомогою пошти, наступним кроком буде особистий візит до Управління з метою сканування відбитків пальців.

УВАГА! Штмп у паспорті, що підтверджує подання заяви, Ви можете отримати лише у тому випадку, якщо справа не містить формальних недоліків. Штмп надає право виключно на легальне перебування на території Республіки Польща і не надає права повторного в'їзду при відсутності необхідних підстав для перетину кордону (діючої карти перебування, візи, днів безвізового руху).

Документи, які необхідні для подання заяви.

Під час реєстрації заяви на отримання дозволу на постійне проживання у Воєводському управлінні необхідно надати наступні обов'язкові документи:

- заява на надання дозволу на проживання (кожне воєводство має свої вимоги щодо кількості екземплярів, які необхідно подати для початку розгляду справи);
- 4 фотографії розміром 35x45 мм, зроблені не раніше ніж за 6 місяців перед поданням заяви;
- оригінал і ксерокопія дійсного проїзного документу (три копії першої сторінки з даними заявника та по одній копії всіх інших сторінок, на яких присутні візи, штампи та інші відмітки);
- підтвердження сплати гербового збору в сумі 640 зл. (заяви, подані на підставі Карти Поляка, звільняються від оплати цього збору).

Основні документи, в залежності від вказаних в заяві обставини:

1. Актуальна копія свідоцтва про шлюб (оригінал для ознайомлення).
2. Копія посвідчення особи чоловіка/дружини або інший документ, що підтверджує польське громадянство (оригінал для ознайомлення).
3. Свідоцтво про народження дитини.
4. Актуальна копія свідоцтва про народження (оригінал для ознайомлення).
5. Копія Карти Поляка і децизії про видання Карти Поляка (оригінал для ознайомлення).
6. Документи, що підтверджують польське походження.
7. Документи, які підтверджують ваш намір поселитися на території Республіки Польща (за вимогою органу, що приймає рішення, це може бути договір оренди житла, договір купівлі-продажу житла, трудовий договір, довідка з навчального закладу, тощо).
8. Довідка про відсутність заборгованості зі сплати податків.
9. Інші документи на вимогу інспектора, який розглядає справу.

УВАГА! *Всі документи, видані іноземною мовою, надаються разом з присяжним перекладом.*

Одним з етапів отримання дозволу на постійне проживання за польським походженням є проходження співбесіди з інспектором, мета якої перевірка етнічної приналежності особи до польського народу.

УВАГА! *Іноземець, який подав заяву про надання дозволу на постійне перебування після 7 січня 2017 р. і є власником Карти Поляка, має право на отримання грошової допомоги на часткове покриття витрат, пов'язаних з поселенням в Польщі для себе і членів своєї родини (подружжя і дітей). Заяву потрібно скласти не пізніше, ніж протягом 3 місяців з дати подання заяви на отримання дозволу на постійне перебування.*

2. Карта Поляка

Карта поляка — документ, який підтверджує приналежність особи до польського народу. Ця процедура була ініційована для повернення етнічних поляків на рідну землю.

Карта Поляка не є документом, що дає право на перетин кордону. Для цього потрібно виконати ще ряд інших умов.

Карту Поляка може отримати особа, яка декларує належність до польського народу та відповідає визначеним Законом від 07 вересня 2007 року «Про Карту Поляка» умовам:

1. документально підтвердить, що хтось із батьків, бабусь чи дідусів, або двоє з прабабусь чи прадідусів мали польську національність та

а) продемонструє свій зв'язок із польськістю через принаймні початкове знання польської мови, яку він вважає рідною, а також знання та культивування польських традицій і звичаїв;

та/або

б) подає довідку полонійної організації, що підтверджує активну участь у діяльності принаймні протягом останніх трьох років, пов'язанної з розвитком польської мови та культури або польської національної меншини (перелік полонійних організацій чи польських діаспор, уповноважених видавати такі довідки оприлюднено в повідомленні міністра закордонних справ від 22 серпня 2016 року*)

2. у присутності Консула Республіки Польща, або Воєводи або призначеного ним службовця, подає письмову декларацію про приналежність до польського народу;

3. підпише заяву, що вона або її родичі висхідної лінії не репатріювалися або не були репатрійовані з території Республіки Польща або Польської Народної Республіки на підставі репатріаційних договорів, укладених в 1944—1957 роках між Польщею та Білоруською Радянською Соціалістичною Республікою, Українською Радянською Соціалістичною Республікою, Литовською Радянською Соціалістичною Республікою і Союзом Радянських Соціалістичних Республік, до однієї з держав, яка є стороною цих договорів

УВАГА! Карту Поляка може отримати особа: у якої немає польського громадянства на день подання заяви та на день видачі Карту, або яка не має

дозволу на постійне перебування на території Республіки Польща, а також особи без громадянства. Карта Поляка може бути надана також особі, чиє походження було юридично встановлено відповідно до положень Закону «Про репатріацію», і яка відповідає викладеним в Законі вимогам щодо знання польської мови.

Процедура подання заяви про надання Карти Поляка

Заяви про надання або продовження строку дії Карти Поляка подаються в Консульство Республіки Польща за місцем проживання заявника або, відповідно до змін Закону «Про Карту Поляка», які набрали чинності з 29 липня 2022 року - в Воєводських управліннях на всій території Польщі.

Подавати документи **на території Польщі** мають право громадяни України, Республіки Білорусь і Російської Федерації, а також особи, які мають статус «без громадянства» в цих країнах.

Документи, які необхідні для подання заяви про надання Карти Поляка:

- **1 Екземпляр заповненої заяви** про надання Карти Поляка бланк анкети та візирець, щодо заповнення анкети, можна знайти на офіційних сторінках Воєводських управлінь;
- **1 фотографія.** Неушкоджені, кольорові з чітким зображенням, розміром 35x45 мм, зроблені не раніше ніж за 6 місяців перед поданням заяви.
- **Оригінал дійсного документа, що посвідчує особу,** з ксерокопією сторінки з персональними даними, місцем народження та місцем проживання.
- **Оригінали та ксерокопії документів,** які підтверджують, що принаймні один із батьків чи дідусів або двоє прадідів іноземця були **польської національності** разом із фотокопіями.
- У разі діяльності в полонійних організаціях організаціях та польської діаспори – довідка полонійної громадської організації про активну участь у діяльності, пов'язаної з розвитком польської мови та культури чи польської національної меншини.

При наявності документів, що підтверджують знання польської мови, до заяви можна додати:

- сертифікат про знання польської мови, виданий Державною комісією з сертифікації володіння польською мовою як іноземною,

- атестат школи або навчання в Республіці Польща або атестат про закінчення школи за кордоном з польською мовою навчання.

Якщо заявник не в змозі представити вищезазначених документів, оцінку знання польської мови здійснює під час співбесіди Консул або Воевода.

ВАЖЛИВЕ: Доказами та документами, що підтверджують польську національність заявника або його родичів висхідної лінії, можуть бути:

- ✓ польські документи, що посвідчують особу;
- ✓ акти або свідоцтва цивільного стану;
- ✓ свідоцтва про хрещення; шкільні свідоцтва;
- ✓ документи, що підтверджують проходження військової служби в польських військових формуваннях;
- ✓ документи, що підтверджують факт депортації або ув'язнення, містять запис про польське походження;
- ✓ документи про реабілітацію депортованої особи, що містять запис про польське походження такої особи;
- ✓ іноземні посвідчення особи, у яких зазначена належність її власника до польської національності;
- ✓ довідка, видана польською діаспоральною організацією, що підтверджує його активну участь у діяльності з просування польської мови та культури або з підтримки польської національної меншини;
- ✓ рішення, яке набуло чинності, про польське походження, ухвалене згідно з положеннями закону «Про репатріацію»;
- ✓ інші документи, що підтверджують зв'язок з польською культурою, тощо.

У випадку неповнолітніх (діти до 18 років) до заяви також необхідно додати:

- **1 екземпляр заповненої заяви** про надання Карти Поляка.
- **1 фотографія** - неушкоджені, кольорові з чітким зображенням, розміром 35x45 мм, зроблені не раніше ніж за 6 місяців перед поданням заяви.
- **Оригінал та ксерокопія свідоцтва** про народження неповнолітньої дитини.
- **Оригінал та копія паспорта одного або двох батьків** або законних опікунів разом із ксерокопією сторінок із особистими даними, місцем народження та місцем проживання.
- **Оригінал та копія Карти Поляка** одного або обох батьків разом з фотокопією (якщо Карту Поляка має лише один з батьків, то другий в присутності польського Консула або Воеводи має дати згоду на надання дитині

Карти Поляка. У разі, якщо другий з батьків був позбавлений батьківських прав, його згода не потрібна).

- У разі, якщо один із батьків не несе батьківської відповідальності, необхідно подати документ, що підтверджує такий правовий статус.

Для подачі на Карту Поляка повинні бути присутніми 2-є батьків, якщо одного немає, то необхідна також:

- **заява від одного з батьків, який не може бути присутнім** про те, що дає свою згоду для видачі Карти Поляка дитині, оригінал та, завірено нотаріально, паспорт з даними батька всіх сторінок, де є позначки (ім'я прізвище, місто народження та адреса проживання)

Збір документів і подача заяви у випадку неповнолітніх — обов'язок батьків. Проте, процедура трохи відрізняється для дітей у віці до 16 років і для дітей старше 16 років. Якщо дитині від 16 до 18 років, то згідно з польським законодавством має право сам приймати за себе рішення. Тому він повинен особисто бути присутнім на зустрічі з Консулом.

Співбесіда.

Якщо ви подаєте на Карту Поляка **в Польщі**, то процедуру подання та запису на співбесіду потрібно уточнювати в відповідному воєводському управлінні.

Консул або Воєвода проводить співбесіду з заявником польською мовою про Польщу, її історію, культуру, а також звичаї та традиції.

У разі успішного проходження співбесіди Консул або Воєвода подає заявнику на підпис декларацію про приналежність до польського народу та заяву про те, що він або його родичі висхідної лінії не репатріювалися та не були репатрійовані з території Республіки Польща.

На співбесіді з неповнолітньою дитиною також повинні бути присутніми батьки. Консул перевірить документи, може поставити кілька запитань батькам та, в залежності від віку, дитині.

УВАГА! Усі документи, складені іноземною мовою, які є доказами у справах, подаються разом із перекладом на польську мову, зробленим присяжним перекладачем*

Термін розгляду справи

Згідно із Законом, тривалість очікування винесення рішення про надання чи відмову у наданні Карти Поляка розглядається протягом двох місяців від дня подання заяви.

Оплати

За подання заяви та розгляд справи про надання Карти Поляка на жодному з її етапів, оплати не стягуються.

Продовження терміну дії Карти Поляка

Термін дії Карти Поляка може бути продовжений на наступні 10 років, якщо її власник подасть заяву не пізніше ніж за 3 місяці до закінчення терміну дії Карти Поляка.

Карта Поляка, видана неповнолітній особі, дійсна протягом 10 років з моменту її отримання, але не більше одного року з дня досягнення нею повноліття (за три місяці до закінчення терміну дії дитячого документа необхідно подати спеціальну заяву в Консульство, якщо цього не зробити, то документ буде дійсний ще протягом року, а в 19 років вашій дитині доведеться знову проходити співбесіду з Консулом, але тепер уже на правах дорослого)

Карта Поляка, яка надається особам старше 65 років, діє безстроково.

Документи, які треба подати:

- 1 екземпляр заповненої заяви на продовження Карти Поляка;
- фото 35x45 мм;
- оригінал та копія паспорта (дійсного документа, що посвідчує особу);
- оригінал та копія Карти Поляка;

Якщо заявником є неповнолітня дитина, до заяви також мають бути додані:

- документи, що засвідчують особу обох батьків або законних представників разом із ксерокопією сторінки з особистими даними, місцем народження та місцем проживання;
- у випадку, якщо один із батьків позбавлений батьківських прав, необхідно подати документ, що підтверджує такий правовий статус;

УВАГА! Якщо дитина отримала Карту Поляка по карті батька або матері, при досягненні нею повноліття, необхідно замінити цей документ. За загальним правилом строк дії Карти Поляка, виданої неповнолітньому, закінчується після виповнення 18 років. В такому випадку, подати документи на продовження терміну дії Карти Поляка можна не пізніше як за три місяці до терміну її закінчення. Якщо дата подання заяви на заміну Карти Поляка була протерміна, доведеться скласти заяву на загальних підставах: доводити свою приналежність до польського народу, проходити співбесіду та інше.

Зміна даних на Карті Поляка

Якщо протягом терміну дії Карти Поляка відбулася зміна особистих даних зазначених на ній, потрібно її змінити у відповідному органу (Управління Воеводське, Консульство за місцем проживання)

Документи, які треба подати:

- заяву на зміну даних щодо Карти Поляка;
- фото 35x45 мм;
- оригінал та копія паспорта (дійсного документа, що посвідчує особу);
- оригінал та копія паспорта перед зміною персональних даних;
- оригінал та копія документа, що підтверджує зміну даних (напр, одруження, рішення про зміну прізвища тощо);
- оригінал та копія Карти Поляка

Втрата або пошкодження Карти Поляка

У разі втрати або пошкодження (знищення) Карти Поляка компетентний Консул або Воевода на вимогу її власника видає дублікат Карти Поляка.

Документи, які треба подати:

- заяву на видачу дублікату Карти Поляка;
- фото 35x45 мм;
- оригінал та копія паспорта;
- оригінал та копія рішення щодо Карти Поляка.

Рішення про відмову в наданні Карти Поляка

Консул або Воевода ухвалює рішення про відмову в наданні Карти Поляка в разі, якщо:

- Заявник не відповідає умовам, щодо отримання Карти Поляка.
- Під час розгляду справи про надання Карти Поляка заявник подав заяву, що містить недостовірну інформацію або надав підроблений документ.
- Заявник або його родичі висхідної лінії репатріювалися або були репатрійовані з території Республіки Польща або Польської Народної Республіки на підставі репатріаційних договорів, укладених в 1944—1957 роках між Польщею та Білоруською Радянською Соціалістичною Республікою, Українською Радянською Соціалістичною Республікою, Литовською Радянською Соціалістичною Республікою і Союзом Радянських Соціалістичних Республік, до однієї з держав, яка є стороною цих договорів.
- Заявник отримав польське громадянство або дозвіл на постійне перебування на території Польщі.

- З міркувань обороноздатності, забезпечення безпеки або охорони громадського порядку в Польщі.
- Заявник вчиняв або вчиняє дії, спрямовані на заподіяння шкоди Польщі, а особливо такі, що загрожують її незалежності та суверенітету, або брав або бере участь у порушенні прав людини.

УВАГА! *Рішення про відмову в наданні Карти Поляка може бути оскаржене Радою у справах поляків за кордоном.*

Анулювання Карти Поляка

Консул або Воевода анулює Карту Поляка, якщо:

- Її власник поводить у зневажливий щодо Республіки Польща або поляків спосіб.
- У процесі розгляду справи про надання Карти Поляка заявник подав заяву або додав до неї документи, що містять недостовірні персональні дані або неправдиву інформацію.
- Заявник повідомив неправдиві відомості або приховав правду.
- Заявник, щоби використати як справжній, підробив або переробив документ.
- Заявник отримав польське громадянство або дозвіл на постійне перебування в Республіці Польща.
- Якщо заявник може нести загрозу безпеки або охорони громадського порядку в Республіці Польща.
- Заявник завдає або завдавав шкоду базовим інтересам Польщі.
- Була видана нова Карта Поляка після зміни даних її власника.
- Іноземець відмовився від неї.

У разі ухвалення рішення про анулювання Карти Поляка її власник зобов'язаний негайно повернути Карту Консулу або Воеводі, який її видав.

Рішення про визнання Карти Поляка недійсною (як і рішення про відмову в наданні Карти Поляка) може бути оскаржене Радою у справах поляків за кордоном.

УВАГА! *Якщо іноземець отримав польське громадянство або отримав в Польщі дозвіл на постійне перебування, Карта Поляка втрачає силу за законом (додаткове рішення не ухвалюється). В цьому випадку Карту треба повернути Воеводі (за місцем проживання) впродовж 14 днів з дня отримання документа, що підтверджує отримання громадянства, або дня, коли рішення про надання дозволу на постійне перебування набрало чинності.*

Карта Поляка – грошова допомога.

Іноземець, який подав заяву на дозвіл на постійне перебування в Республіці Польща після 1 січня 2017 року і має Карту Поляка, має право на отримання грошової допомоги.

Переваги, що надає Карта Поляка

- офіційне працевлаштування в Польщі без дозволу на роботу;
- можливість вести підприємницьку діяльність у Польщі;
- вступ та навчання у ВНЗ Польщі на безкоштовній основі;
- можливість отримувати стипендію та фінансову допомогу для студентів
- безкоштовна екстренна медична допомога;
- безкоштовна подача документів на дозвіл на постійне перебування;
- можливість отримання 37% знижки на проїзд у залізничному транспорті на території Республіки Польща;
- безкоштовне відвідування або знижки в багатьох музеях;
- фінансова допомога, що виділяється з польського бюджету на підтримку поляків за межами країни
- отримати національну візу (без оплати візового збору) для себе та для членів першої лінії родини з можливістю багаторазового перетину кордону;
- отримати грошову допомогу на після складення заяви на постійне перебування в Республіки Польща;

Подати заяву про надання грошової допомоги потрібно у Воєводському управлінні, до якого було складено звернення за дозволом на постійне перебування.

УВАГА! Подайте заяву на отримання грошової допомоги необхідно протягом 3 місяців з дня подачі заяви на отримання дозволу на постійне перебування.

На фінансову допомогу можуть також претендувати члени першої лінії родини (дружина/чоловік, неповнолітні діти), які проживають на території Республіки Польща разом із власником Карти Поляка.

Заяву на отримання фінансової допомоги може подати кожен власник Карти Поляка, включаючи неповнолітніх дітей.

Документи, які треба подати:

- заповнена та підписана заява про призначення грошової допомоги;
- нотаріально завірену копію всіх сторінок документа, що підтверджує вашу особу та громадянство, а також особу та громадянство членів вашої родини, на яких подається заява (наприклад, завірена копія сторінок закордонного паспорта з відмітками);

- нотаріально завірених копій документів, що підтверджують ваше право на перебування на території Республіки Польща та право перебування членів вашої родини, на яких подана заява;
- нотаріально завірених копій Вашої Карти Поляка;
- оригінали свідоцтв про народження всіх членів сім'ї та свідоцтва про шлюб, або інших документів, що підтверджують ваш сімейний стан, спорідненість вас та членів вашої сім'ї, на яких подана заява;
- будь-які інші документи, що підтверджують факт перебування всіх членів родини, на яких поширюється заява, на території Республіки Польща - наприклад, підтвердження про проживання на території Республіки Польща, довідки з місця роботи, трудовий договір, документи, що підтверджують місце проживання, документи, що підтверджують відвідування дітьми закладів освіти та виховання, документи щодо підприємницької діяльності на території Республіки Польща тощо;

Розмір допомоги

Допомога може бути призначена на термін, що не перевищує 9 місяців. Упродовж перших 3 місяців іноземець, якому призначено допомогу, буде отримувати 50% від мінімальної заробітної плати, встановленої на момент подання заяви, на себе та подружжя, і 50% від цієї суми на кожну неповнолітню дитину. При цьому враховуються тільки ті члени сім'ї (подружжя та неповнолітні діти), які проживають разом з іноземцем на території Польщі.

У період з 4 по 9 місяць буде виплачуватися 60% зазначених вище сум.

Припинення/скасування допомоги

У разі отримання негативного рішення про надання дозволу на постійне перебування виплата допомоги не призначається

УВАГА! Надана допомога не враховується до доходу під час подання заяви на отримання грошових коштів у Службі соціальної допомоги.

3. Дозвіл на перебування довгострокового резидента ЄС

Дозвіл на перебування довгострокового резидента ЄС - це документ, що надає іноземцю право постійно проживати на території Республіки Польща, вільно перетинати кордон, працевлаштовуватись без спеціальних дозволів, вести підприємницьку діяльність, тощо. Такий дозвіл надає право перебування в інших країнах Європейського Союзу, але не більше 90 днів впродовж 180 днів. Якщо іноземець має намір перебувати в іншій країні довше даного терміну і почати працювати, то він повинен легалізуватися відповідно до законодавства тієї країни.

Термін на винесення рішення, щодо надання дозволу на перебування довгострокового резидента ЄС, відповідно до Закону, складає 6 місяців з моменту надання всіх необхідних документів.

Такий дозвіл видається на невизначений термін, але з необхідністю заміни самої пластикової карти кожні 5 років без необхідності подання нового пакету документів.

Отримати дозвіл на перебування довгострокового резидента ЄС може особа, яка легально й безперервно перебуває на території Республіки Польща не менше 5 років перед подачею заяви про надання дозволу, і одночасно відповідає наступним умовам:

- має медичне страхування;
- має регулярний та стабільний дохід впродовж останніх 3 років перед поданням заяви, якого вистачає на повне утримання себе та членів родини, якщо вони перебувають на її фінансовому забезпеченні;
- має документально підтверджене місце проживання на території Республіки Польща;
- має документ, який підтверджує знання польської мови на рівні не нижчим, ніж B1.

Перебування на території Республіки Польща вважається безперервним, якщо жоден однократний виїзд з країни не перевищував 6 місяців, а сумарна тривалість всіх виїздів протягом останніх 5 років не перевищувала 10 місяців. Але з цього правила можуть бути певні виключення (наприклад, службове відрядження, перебування в лікарні або інші обґрунтовані обставини, про що варто повідомити інспектора і надати підтверджуючі документи).

До 5-річного терміну перебування враховується період проживання на підставі дозволу на тимчасове перебування, період очікування рішення на дозвіл на тимчасове перебування, перебування на підставі візи і на підставі безвізового режиму.

Не враховуються до 5-річного терміну перебування наступні періоди:

- на підставі візи або дозволу на перебування з метою навчання (курси, поліцейські школи, випускник вищого навчального закладу, тощо);
- на підставі малого прикордонного руху;
- під час розгляду справи про надання статусу біженця у випадку, коли розгляд справи закінчився відмовою у наданні даного статусу або відмовою у наданні додаткового захисту;
- на підставі дозволу, виданого з погляду на обставини, які вимагають короткострокового перебування;
- у випадку, коли особа отримала рішення щодо обов'язку повернення, і не вийшов ще визначений у рішенні термін добровільного повернення, а також у випадку продовження цього терміну;
- у випадку, коли особа отримала зобов'язання залишити територію Республіки Польща;
- у випадку перебування в якості працівника у відрядженні з метою надання транскордонних послуг;

- у випадку перебування в якості члена дипломатичного представництва або консульства іноземної держави (або особи, прирівнені до них);
- на підставі візи Шенген, що давала право тільки на в'їзд та перебування в Республіці Польща, виданої з гуманітарних причин, в інтересах держави або відповідно до міжнародних зобов'язань.

Враховується тільки половина періода до 5-річного терміну перебування:

- на підставі візи або дозволу на тимчасове перебування з метою здобуття освіти у вищих навчальних закладах (враховується тільки денна форма навчання);
- перебування іноземців, які мають статус біженця в процесі розгляду справи про надання даного статусу (у випадку, коли термін розгляду справи перевищив 18 місяців, враховується повний період, а не половина).

У випадку наявності Блакитної карти ЄС, до 5-ти річного терміну перебування на території Республіки Польща враховується сукупний термін перебування на території ЄС, якщо іноземець перебував легально і безперервно на тій території щонайменше протягом 5 років на підставі документу з анотацією "Блакитна карта ЄС", з них безпосередньо перед поданням заяви щонайменше 2 роки на території Республіки Польща на підставі дозволу на тимчасове перебування з метою виконання роботи високої кваліфікації.

Увага! Якщо ви одночасно і навчаєтесь, і працюєте, але дозвіл на перебування наданий з метою навчання, то період 5-річного перебування буде враховуватись відповідно до цілі вашого перебування, вказаної у візі або в рішенні про надання дозволу на перебування.

УВАГА! Якщо у особи є перерви між візами або картами, і при цьому немає інших підстав для перебування (наприклад, поданої заяви на отримання дозволу на проживання), то таке перебування не може вважатися безперервним.

Подання заяви на отримання дозволу до Воєводського управління.

Іноземець, який хоче отримати дозвіл на перебування довгострокового резидента ЄС, подає відповідну заяву до Воєводського управління особисто або за допомогою пошти, не пізніше останнього дня свого легального перебування на території Республіки Польща. Якщо Ви подали заяву за допомогою пошти, наступним кроком буде особиста присутність в Управлінні з метою сканування відбитків пальців.

УВАГА! Штамп у паспорті, що підтверджує подання заяви, Ви можете отримати лише у тому випадку, якщо справа не містить формальних недоліків. Штамп надає право виключно на легальне перебування на території Республіки Польща і не надає права повторного в'їзду при

відсутності необхідних підстав для перетину кордону (діючої карти побиту, візи, днів безвізового руху).

Документи, які необхідні для подання заяви.

Під час реєстрації заяви на отримання дозволу на перебування довгострокового резидента ЄС у Воєводському управлінні необхідно надати наступні обов'язкові документи:

- заява про надання дозволу на перебування (кожне воєводство має свої вимоги щодо кількості екземплярів, які необхідно подати для початку розгляду справи);
- 4 фотографії розміром 35x45 мм, зроблені не раніше ніж за 6 місяців перед поданням заяви;
- оригінал і ксерокопія дійсного проїзного документа (три копії першої сторінки з даними заявника та по одній копії всіх інших сторінок, на яких присутні візи, штампи та інші відмітки);
- документи, що підтверджують 5-річне легальне і безперервне перебування на території Республіки Польща (ксерокопії віз, децизій, довідка про в'їзди і виїзди з території Республіки Польща, тощо);
- підтвердження сплати гербового збору в сумі 640 зл.

Основні документи, що підтверджують обставини, вказані в заяві:

1. Підтвердження наявності стабільного і безперервного джерела доходів протягом останніх 3 років (трудові договори, дозволи на роботу, податкові декларації PIT11/PIT37 з підтвердженням їх подання до відповідного податкового управління, довідка з ZUS щодо щомісячних відрахувань на соціальне страхування, тощо).
2. Підтвердження наявності медичного страхування.
3. Підтвердження права на житлове приміщення, в якому проживає заявник (договір купівлі, договір оренди, тощо)
4. Довідка про відсутність заборгованості зі сплати податків.
5. Документ про підтвердження володіння польською мовою на рівні не нижчим, ніж B1 (державний сертифікат, свідоцтво про закінчення навчального закладу з польською мовою викладання на території Республіки Польща або за кордоном).
6. Інформація про кількість осіб, які перебувають на утриманні заявника протягом останніх 3 років.
7. Інші документи на вимогу інспектора, який розглядає справу.

Увага! Договір надання житла в безоплатне користування не вважається підтвердженням права на житлове приміщення, за винятком випадків, коли це житло надається найближчими родичами

Увага! Вимога щодо наявності документа, який підтверджує знання польської мови на рівні не нижчим ніж B1, не стосується іноземців, яким ще не виповнилось 16 років.

Увага! Карту резидента може отримати навіть непрацюючий чоловік або дружина, на підставі доходів іншого члена подружжя, якщо вони подають

спільну податкову декларацію (PIT) і їм вистачає доходів на утримання всіх членів родини, за умови виконання такою особою всіх інших вимог.

Розділ IV. Шляхи отримання громадянства

1. Громадянство

Іноземець може отримати польське громадянство двома способами: шляхом надання польського громадянства або шляхом його визнання.

Відповідно до закону польське громадянство отримує неповнолітня дитина, якщо:

- 1) принаймні один із її батьків має польське громадянство на момент народження дитини (принцип права крові), або
- 2) вона народилася на території Польщі, а її батьки невідомі, не мають громадянства або їхнє громадянство не визначене (принцип права землі).

Дитина набуває польське громадянство, якщо вона була знайдена в Польщі, а її батьки невідомі.

Якщо неповнолітній іноземець до досягнення 16-річного віку був усиновлений особою або особами, які мають польське громадянство, вважається, що іноземець набуває польське громадянство в день народження.

1. Надання польського громадянства

Надання польського громадянства – процедура, згідно якої Президент Республіки Польща може надати польське громадянство іноземцю, але це робиться лише на прохання іноземця, а у випадку неповнолітнього – його законних представників.

Увага! Процедура надання громадянства Президентом може зайняти тривалий час, оскільки тут не застосовуються положення Кодексу адміністративного судочинства, як у випадку з процедурою визнання польського громадянина. Особа, яка подає заяву про громадянство, зобов'язана обґрунтувати свою заяву вагомими доказами, чому їй потрібно надати польське громадянство.

Іноземець, який подає заяву про надання польського громадянства, повинен подати такі документи:

1. заповнена польською мовою заява на ім'я Президента Республіки Польща про надання громадянства;
2. 1 фото, котре має бути неушкодженим, кольоровим, 4,5 см х 3,5 см, зробленим протягом останніх 6 місяців;
3. свідоцтво про народження, видане польським Урядом цивільного стану, що містить ім'я та прізвище, дату та місце народження заявника, ім'я та прізвище батька, а також ім'я та прізвища (в разі наявності також дівоче) матері;
4. свідоцтво про шлюб, видане польським Урядом цивільного стану не раніше, ніж 3 місяці перед подачею, за умови, що іноземець перебував у шлюбі. Якщо шлюб було розірвано, необхідно подати документ з відміткою про розірвання шлюбу;
5. завірена нотаріально копія дійсного документа, що посвідчує особу та громадянство (закордонний паспорт, проїзний документ);
6. завірена копія дійсного документа, що підтверджує особу та громадянство чоловіка/дружини заявника;
7. документи, що підтверджують джерело доходів іноземця;

8. документи, що підтверджують професійні досягнення (наприклад, наукові чи професійні ступені та звання тощо) та політичну та громадську діяльність;
9. якщо іноземець раніше мав польське громадянство, документи про наявність польського громадянства, його втрату та дату набуття іноземного громадянства;
10. автобіографія;
11. додаткові документи, які заявник хоче додати, наприклад, рекомендаційні листи, висновок роботодавця тощо;
12. іноземець, який має під своєю батьківською опікою неповнолітню дитину, додатково додає:
 - фотографію неповнолітнього, включеного до заяви;
 - свідоцтво про народження неповнолітнього, виданого польським Урядом цивільного стану;
 - копії дійсного документа, що підтверджує особу і громадянство неповнолітнього (закордонний паспорт, проїзний документ або інший документ, що посвідчує особу громадянина ЄС);
 - копія карти на постійне проживання неповнолітнього;
 - підтвердження згоди на надання неповнолітньому громадянства Польщі, прийнятої у присутності Воєводи – коли один з батьків проживає в Польщі, або Консула – від особи, яка проживає за кордоном, або перебуває на підставі візи або безвізового режиму;
 - підтвердження неповнолітнього іноземця, який досяг віку 16 років, про надання згоди на визнання громадянства Польщі, прийняте Воєводою – коли неповнолітній проживає в Польщі, або Консулом – у випадку, коли неповнолітній проживає за кордоном, або перебуває на підставі візи або безвізового режиму.

Заява подається через Воєводу за місцем проживання або через Консула (якщо особа проживає за кордоном), особисто або поштою з нотаріально завіреним підписом.

Увага! Якщо іноземець перебуває в Польщі на підставі візи або безвізового режиму, він може подати заяву лише через Консула, компетентного за місцем постійного проживання.

Якщо заява не відповідає формальним вимогам або містить інші недоліки (відсутні документи, фотографії тощо), орган, який приймає звернення, викликає заявника для усунення недоліків протягом 30 днів з дня надходження заяви. У виклику буде міститися вказівка про те, що не усунення цих недоліків призведе до залишення заяви без розгляду.

Якщо немає формальних недоліків, орган, який приймає заяву, передає її разом з додатками та власним висновком до Президента Республіки Польща через Міністра внутрішніх справ. Компетентний Міністр внутрішніх справ перед тим, як подати заяву Президенту Республіки Польща, також зобов'язаний підготувати висновок і з цією метою може звернутися до Головного коменданта поліції, Голови Агентства внутрішньої безпеки та, у разі потреби інші органи - за інформацією, яка може мати істотне значення у справі.

Іноземець набуває польського громадянства в день видання Президентом Республіки Польща рішення про надання польського громадянства. У своєму рішенні Президент не обмежується жодними умовами, які повинен виконати іноземець для отримання польського громадянства. Це означає, що Президент може

надати польське громадянство будь-якому іноземцю, незалежно від того, наприклад, як довго він перебуває в Польщі.

Увага! Президент Республіки Польща надає або відмовляє у наданні польського громадянства у формі рішення, яке не потребує обґрунтування та не підлягає оскарженню.

1.2. Визнання польського громадянства

Визнання польського громадянства – процедура, згідно якої іноземець подає заяву Воєводі, який відповідає місцю проживання заявника. При дотриманні всіх формальних вимог Воєвода видає рішення про визнання польським громадянином.

Громадянство Польщі надається:

1. іноземцю, який безперервно проживає на території Республіки Польща не менше 3 років на підставі дозволу на постійне перебування або дозволу на перебування довготермінового резидента ЄС, який має постійне та регулярне джерело доходу в Республіці Польща та право власності на житло;
2. іноземцю, який безперервно проживає на території Республіки Польща не менше 2 років на підставі дозволу на постійне проживання або дозволу на перебування довгострокового резидента ЄС, який:
 - перебуває у шлюбі з громадянином Польщі не менше 3 років або
 - не має жодного громадянства;
3. іноземцю, який безперервно проживає на території Республіки Польща не менше 2 років на підставі дозволу на проживання, який він отримав на підставі статусу біженця, наданого в Республіці Польща;
4. неповнолітньому іноземцю, один із батьків якого є громадянином Польщі (або ж в якого відновлено польське громадянство), проживає на території Республіки Польща на підставі дозволу на постійне проживання, дозволу на перебування довготермінового резидента ЄС, а другий з батьків хто не має польського громадянства, дав згоду на це визнання;
5. іноземцю, який легально та безперервно проживає на території Республіки Польща не менше 10 років та відповідає всім наступним умовам:
 - має дозвіл на проживання довготермінового резидента ЄС або дозвіл на постійне проживання,
 - має стабільне та регулярне джерело доходу в Республіці Польща та законне право на проживання в помешканні;
6. іноземець, який безперервно проживає на території Республіки Польща не менше 1 року на підставі дозволу на проживання, який він отримав на підставі Карти Поляка.

Документи, які потрібно додати до заяви здебільшого такі ж, як і для надання польського громадянства. Проте існує суттєва різниця, оскільки іноземець, який подає заяву про визнання польського громадянства, зобов'язаний володіти польською мовою на базовому комунікативному рівні (щонайменше B1). Цей факт повинен бути підтверджений сертифікатом про знання мови, отриманим після складання державного іспиту, атестатом про закінчення школи (наприклад, початкової, середньої чи вищої школи) у Польщі або атестатом про закінчення школи з польською мовою навчання. Сертифікати про знання польської мови видає Державна комісія з сертифікації знань польської мови як іноземної.

Отже, до заяви про визнання польського громадянства необхідно додати документи, що підтверджують дані та інформацію, що містяться в заяві, а саме:

1. заповнена польською мовою заява про визнання громадянином Польщі;
2. 1 фото, котре має бути неушкодженим, кольоровим, 4,5 см х 3,5 см, зробленим протягом останніх 6 місяців;
3. свідоцтво про народження, видане польським Урядом цивільного стану, що містить ім'я та прізвище, дату та місце народження заявника, ім'я та прізвище батька, а також ім'я та прізвища (в разі наявності також дівоче) матері;
4. свідоцтво про шлюб, видане Урядом цивільного стану не раніше, ніж 3 місяці перед подачею заяви, за умови, що іноземець перебував у шлюбі. Якщо шлюб було розірвано, необхідно подати копію документа з відміткою про розірвання шлюбу;
5. завірена нотаріально копія дійсного документа, що посвідчує особу та громадянство (закордонний паспорт, проїзний документ);
6. завірена нотаріально копія дозволу на постійне проживання в Польщі або дозволу на проживання довгострокового резидента ЄС;
7. офіційне підтвердження знання польської мови на рівні не нижче, ніж B1;
8. заява про дати виїзду та повернення, а також місця перебування поза територією Польщі протягом необхідних періодів безперервного перебування;
9. документ, що підтверджує громадянство чоловіка/дружини іноземця (наприклад, завірена нотаріально копія сторінки чинного паспорта з особистими даними);
10. документи, що підтверджують професійні досягнення (наприклад, наукові чи професійні ступені та звання тощо) та політичну та громадську діяльність;
11. якщо іноземець раніше мав польське громадянство, документи про наявність польського громадянства, його втрату та дату набуття іноземного громадянства;
12. додаткові документи, які заявник хоче додати, наприклад, рекомендаційні листи, висновки роботодавця тощо;
13. підтвердження сплати державного збору в розмірі 219 злотих за рішення про визнання громадянства Польщі;
14. іноземець, який подає заяву про визнання громадянином Польщі на підставі пунктів 1 і 5 (див. вище), повинен додатково надати:
 - документи, що підтверджують постійні та стабільні джерела доходу в Польщі (наприклад, довідка з місця роботи, рішення про призначення пенсії за віком та інвалідності, тощо);
 - документ, що підтверджує право власності на житло (наприклад, право власності на квартиру або договір оренди).

Іноземець, який має під своєю батьківською опікою неповнолітню дитину додатково додає:

- фотографію неповнолітнього, включеного до заяви;
- свідоцтво про народження неповнолітнього, виданого польським Урядом цивільного стану;
- копії дійсного документа, що підтверджує особу і громадянство неповнолітнього (закордонний паспорт, проїзний документ або інший документ, що посвідчує особу громадянина ЄС);
- копія карти на постійне проживання неповнолітнього;
- підтвердження згоди на визнання неповнолітнього громадянина Польщі, прийнятого у присутності Воеводи – коли один з батьків проживає в

Польщі, або Консула – від особи, яка проживає за кордоном, або перебуває на підставі візи або безвізового режиму;

- підтвердження неповнолітнього іноземця, який досяг віку 16 років, про надання згоди на визнання громадянства Польщі, прийняте Воєводою – коли неповнолітній проживає в Польщі, або Консулом – у випадку, коли неповнолітній проживає за кордоном, або перебуває на підставі візи або безвізового режиму.

2. Репатріація

Репатріація, тобто повернення на Батьківщину осіб польського походження – це один із способів набуття польського громадянства. Право на це мають лише особи, які не мають польського громадянства і бажають назавжди оселитися в Республіці Польща.

Уряд Республіки Польща розглядає репатріацію як виконання морального обов'язку відшкодувати історичну несправедливість по відношенню до співвітчизників, які походять переважно з азіатської частини колишнього СРСР. Закон про репатріацію має надати можливість повернутися до країни, особі або її предкам, які внаслідок депортації, заслання та інших національно-політичних переслідувань не могли оселитися в Польщі.

Заявник повинен виконувати наступні вимоги:

1. мати польське походження;
2. до 1 січня 2001 року постійно проживати на території нинішньої Республіки Вірменія, Республіки Азербайджан, Грузії, Республіки Казахстан, Республіки Киргизстан, Республіки Таджикистан, Туркменістану, Республіки Узбекистан або азіатській частині Російської Федерації;
3. не мати відмови у видачі національної візи з метою репатріації, зазначених у ст. 10а Закону про репатріацію.

Репатріація в Польщі передбачає такі етапи, як: підтвердження польського походження, отримання національної візи, переїзд до Польщі та подача заявки на громадянство.

Для отримання національної **візи** для репатріантів (D19) необхідно подати наступні документи:

1. заповнена заява;
2. фото, зроблене за візовими вимогами;
3. автобіографія заявника;
4. копія свідоцтва про народження;
5. документи, що свідчать про сімейний стан (свідоцтво про шлюб, про народження дітей та ін.).
6. документи, що підтверджують факт постійного проживання заявника до 1 січня 2001 року на території нинішніх Республіки Вірменія, Республіки Азербайджан, Грузії, Республіки Казахстан, Республіки Киргизстан, Республіки Таджикистан, Туркменістану, Республіки Узбекистан або азіатської частини Російської Федерації.
7. документи, що є доказами польського походження.
8. інші документи, які заявник вважає важливими для прийняття рішення або ж документи, які в ході розгляду заяви вимагає орган, приймаючий рішення.

Разом з особою, яка підтвердила відповідність умовам репатріації, отримати візу (D17), а потім і громадянство, за цією програмою можуть члени її сім'ї .

Увага! Використовувати програму може також неповнолітня дитина репатріанта, що не є прямим нащадком заявника (наприклад, усиновлена дитина). Але набуття статусу такою дитиною має бути погоджено з рідним батьком/матір'ю, за їх наявності. Прямі ж нащадки, можуть бути залучені до програми до четвертого ступеня, а також члени подружжя. Головною вимогою є підтвердити намір оселитися у Польщі на постійній основі.

Наступним кроком є **переїзд** до Польщі. Можна назвати кілька шляхів переїзду з метою репатріації:

- Самостійний пошук житла та роботи у Польщі перед поданням заяви на візу. Житло може бути як у власності, так і орендоване або надане в користування. Головне, воно має бути забезпечено на перші 2 роки проживання у Польщі. Така ж умова передбачена і для місця роботи.
- Надання житла близькими родичами, які проживають у Польщі (їм може бути виділено фінансова допомога на сім'ю та кожного її члена на купівлю нерухомості).
- Приїзд через Адаптаційний центр (Ośrodek adaptacyjny dla repatriantów,). Це шлях репатріації, який передбачає 3-місячне проживання в центрі та організацію курсів – мовних, адаптаційних та професійних.
- Приїзд на запрошення гміни. Гміна повинна перед або після отримання прохання від кандидата розглянути можливість прийому репатріантів та дати відповідь на прохання.

Після прибуття до Польщі репатріант повинен:

- Зареєструвати у Уряді цивільного стану свої свідоцтва про громадянський стан разом з присяжним перекладом польською мовою.
- Звернутися до Воеводського управління за місцем проживання за підтвердженням польського громадянства.
- Подати в мерію або муніципальне управління заяву про видачу посвідчення особи, зареєструватися на постійне місце проживання та подати заяву про присвоєння номера PESEL.

Репатріант після в'їзду в РП може розраховувати на:

- Оплату вартості проїзду до місця проживання та перевезення майна на себе та кожного члена сім'ї.
- Покриття поточних витрат на репатріанта та кожного члена його родини у розмірі двох середніх зарплат.
- Компенсація витрат на обов'язкове навчання дітей.

Після в'їзду та отримання громадянства можна розраховувати:

- На суму до 6000 злотих для компенсації витрат на капітальний ремонт та/або адаптацію житлового приміщення.
- На допомогу у вигляді доплати до:орендної плати за квартиру або житловий будинок (не більше ніж ціна приміщення, зазначена в договорі), оплату за проживання у студентському гуртожитку (до 300 злотих на місяць), витрати на придбання квартири або житлового будинку (до 300 злотих на місяць). Загальна сума вищезгаданої фінансової допомоги не може перевищувати 25 000 злотих на репатріанта та кожного члена його найближчої родини. Фінансова допомога на задоволення житлових потреб може надаватися протягом не більше 10 років з дня прибуття репатріанта до Польщі або завершення перебування в адаптаційному центрі.

Законом також передбачено можливість визнання репатріантом особи, яка **вже перебуває в Польщі** на підставі інших причин. Умови для набуття статусу все ті ж,

що зазначені вище, але одночасно з ними розраховувати на статус репатріанта можна, якщо заявник виконує одну з вимог:

- є студентом чи закінчив польський вищий навчальний заклад не більше 12 місяців тому;
- перебуває в Польщі на підставі дозволу на постійне проживання, а також має стабільний дохід та місце проживання;

Також репатріантом визнається особа, яка є чоловіком/дружиною репатріанта, яка перебуває в Польщі на підставі дозволу на постійне проживання, а також має забезпечене місце проживання.

Рішення про визнання репатріантом вносить Воевода за місцем передбачуваного поселення особи, яка подає заяву про визнання репатріантом.

Документи, що необхідно додати до заяви:

1. автобіографію заявника;
2. актуальні фотографії заявника;
3. рішення консула про підтвердження польського походження заявника;
4. офіційно завірену копію дійсного документа, що посвідчує особу та громадянство заявника;
5. копія свідоцтва про народження заявника;
6. копія свідоцтва про шлюб або інший документ, що підтверджує сімейний стан заявника;
7. нотаріально завірену копію посвідки на проживання заявника;
8. документи, що підтверджують факт постійного проживання заявника до 1 січня 2001 року на території нинішніх Республіки Вірменія, Республіки Азербайджан, Грузії, Республіки Казахстан, Республіки Киргизстан, Республіки Таджикистан, Туркменістану, Республіка Узбекистан або азійської частини Російської Федерації.

Увага! Документи, складені іноземною мовою, подаються разом із перекладом на польську мову, завірені присяжним перекладачем.

Перед тим, як винести рішення про визнання репатріантом, Воевода подає запит Голові Управління внутрішньої безпеки та Голові Управління зовнішньої розвідки, а в разі потреби — начальнику відділу Прикордонної варті, Воеводському Коменданту поліції та Президенту Інституту національної пам'яті для передачі даних та інформації про особу, яка звертається з проханням про винесення цього рішення.

Набуття польського громадянства за процедурою визнання репатріантом відбувається в день, коли рішення про визнання репатріантом стає остаточним.

Додаток 1. Ставки гербових зборів у справах іноземців

Дія	Ставка гербового збору, зл
Дозвіл на тимчасове проживання та на роботу	440
Дозвіл на тимчасове проживання для роботи за професією, що вимагає високої кваліфікації	440
Дозвіл на тимчасове проживання з метою виконання роботи за внутрішньокорпоративним переведенням та з метою використання довгострокової мобільності	440
Посвідка на тимчасове проживання для сезонної роботи	170
Дозвіл на тимчасове проживання (інші випадки)	340
Дублікат рішення	10*
Внесення запрошення до реєстру запрошень	27
Зміна дозволу на проживання та роботу	220
Зміна дозволу на проживання та роботу за професією, що вимагає високої кваліфікації	10
Рішення - надання грошової допомоги власнику Карти поляка	10
Дозвіл на постійне проживання	640
Дозвіл на постійне проживання на основі Карти Поляка	від 2 вересня 2016 р. видається безкоштовно
Дозвіл на проживання у якості довготермінового резидента ЄС	640

Продовження терміну дії польської візи	406
Продовження терміну дії Шенгенської візи	30 євро
Видача повноваження	17
Видача та заміна документів	
Видача карти проживання	100
Видача польського проїзний документ для іноземця	350
Видача польського посвідчення особи іноземця	100
Видача «дозволу на толерантне перебування»	100
Видача тимчасового польського проїзного документа для іноземця	50
Заміна карти проживання	200
Заміна польського проїзного документа для іноземця	700
Заміна польського документа, що посвідчує особу іноземця	200
Заміна документа «дозвіл на допустиме перебування»	200
Повторна заміна карти проживання	300
Повторна заміна польського проїзного документа для іноземця	1050
Повторна заміна польського документа, що посвідчує особу іноземця	300
Повторна заміна документа «дозвіл на допустиме перебування»	300
Видача або заміна посвідки на проживання неповнолітнім особам, яким на день подання заяви про видачу або заміну посвідки на проживання не виповнилося 16 років / учням загальноосвітніх шкіл та студентам.	50

Видача або заміна польського проїзного документа для іноземця неповнолітнім, яким на день подання заяви не виповнилося 16 років / учням шкіл (окрім початкових) та студентам	175
Видача або заміна тимчасового польського проїзного документа для іноземця неповнолітнім, яким на день подання заяви не виповнилося 16 років учням шкіл (окрім початкових) і студентам	25
Дозволи на роботу	
Отримання дозволу на роботу типу А, В, С і Е на термін більше 3 місяців	100
Отримання дозволу на роботу типу А, В, С та Е на термін до 3 місяців	50
Продовження дозволу на роботу типу А, В, С на термін понад 3 місяці	50
Продовження раніше виданого дозволу на роботу типу А, В, С на термін до 3 місяців	25
Отримання дозволу на роботу типу D	200
Продовження дозволу на роботу типу D	100
Заява про доручення роботи іноземцю	100

*залежить від кількості сторінок (5 злотих за кожен сторінку), зазвичай - 10 злотих